

36
N. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

**ο κορμουνιοτης
λαϊκος αγωνιοτης
μελος tou KKE**

πορεια

N. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΛΑΪΚΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ
ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ

ΠΟΡΕΙΑ
ΑΘΗΝΑ 1978

*Πάρθηκε άπό τή μπροστούρα
«Ο κομμουνιστής λαϊκός αγωνιστής, μέρος του ΚΚΕ»
λκδ. τής ΚΕ του ΚΚΕ, Αθήνα 1946.*

ΖΗΤΩΝΤΑΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΑΒΟΛΩΝ

«ΠΟΡΕΙΑ», Σόλωνος 77, Αθήνα. Τηλ. 3631.622

Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΛΑΪΚΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ

*Κλείσιμο στή σειρά άπό τά μαθήματα πάνω στήν ιστορία
του ΚΚΕ στήν Κεντρική Κομμ. Σχολή, 16 και 19/3/1946.*

ΓΙΑΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΚΕ

Τήν ιστορία του ΚΚΕ τή διδάσκουμε στή σχολή μας γιατί όποιος σωστά τή μελετήσει, θά βρει αύτοῦ μέσα όχι μόνο τό βαθύ, τό πραγματικό, τό έπιστημονικό νόημα γιά τό νεοελληνικό κοινωνικοικονομικό και πολιτικό ξετύλιγμα ώς τά τώρα, μά καί θά μπορέσει νά άποχτήσει τόν θεωρητικοπρακτικό έκεινο έξοπλισμό που χρειάζεται γιά νά κατευθυνθεῖ τό ξετύλιγμα αύτό πρός τά μπρός, πρός τήν πρόοδο, γιά νά μεταβληθεῖ ή πραγματικότητα ή νεοελληνική έτσι, δπως συμφέρει στό λαό, στήν 'Ελλάδα, σ' άλλοκληρη τήν προοδευτική άνθρωπότητα.

Μᾶς δίνει πραγματικά ή μελέτη τής ιστορίας του ΚΚΕ τόν έξοπλισμό αύτό;

Μᾶς τόν δίνει κάτω άπό τήν προϋπόθεση ότι τά διδάγματά της, θετικά καιί άρνητικά, γόνιμα καιί στείρα, θά μᾶς έπιτρέψουν πιό καλά, πιό φωτισμένα, πιό σταθερά, ν' άντιμετωπίσουμε καιί νά λύσουμε τά μικρά καιί μεγάλα προβλήματα που ή ίστορική πορεία προβάλλει γιά λύση μπροστά μας. "Οσο πιό δημιουργικά άφομοιώνουμε τά διδάγματα, τήν πείρα τού παρελθόντος, τόσο πιό άποτελεσματικά έμεις θά καθορίζουμε τή λύση γιά τά προβλήματα αύτά καιί τήν πορεία που θά πάρει ή νεοελληνική έξέλιξη.

Δέν είναι άραγε αύταπάτη καί ύπερτροφικός έγωκεντρισμός νά ισχυριζόμαστε ότι ή μελέτη τῆς ίστορίας καί τῆς θεωρίας του ΚΚΕ δίνει τό κλειδί πού μᾶς ἔξηγά τό πῶς φτάσαμε ἐδῶ στή νεοελληνική μας πορεία καί πῶς θά προχωρήσουμε παραπέρα;

Γιατί δέν μπορεῖ τόν ίδιο ισχυρισμό νά τόν προβάλλει καί ἔνα ἄλλο ἀπό τά τόσα πολλά κόμματα πού ύπάρχουν στόν τόπο μας; Γιατί, λόγου χάρη, αὐτό δέν μποροῦμε νά τό ποῦμε γιά τό κόμμα τῶν φιλελευθέρων καί τόν ἀρχηγό του, τόν Ἐλ. Βενιζέλο, πού ὅπως ὁμολογεῖται ἀπ' ὅλους, στάθηκε ὁ μεγαλύτερος ἀστός πολιτικός τῆς Νέας Ἑλλάδας;

Τά κριτήρια πού ἐδῶ κρίνουν, είναι τά ἀντικειμενικά κριτήρια τῆς ίστορίας καί ὅχι οί ύποκειμενικές κρίσεις καί προδιαθέσεις. Καί τά κριτήρια αὐτά τά ἀντικειμενικά ἐκφράζουν τήν πραγματικότητα, πηγάζουν ἀπό τή ζωή, ἀντανακλοῦν τήν ἀντικειμενική ἔξέλιξη καί βρίσκουν τή δικαίωσή τους καί τήν ἐπιβεβαίωσή τους μέσα στήν ίδια τή ζωή.

Τό πρόβλημα μπαίνει ἔτσι:

Ἐκφράζει ὁ ἄλφα πολιτικός ἡ τό τάδε κόμμα τό γενικό νόημα τῆς πορείας τῆς κοινωνίας πρός τά μπρός εἴτε τό ἐπί μέρους μόνο συμφέρον μιᾶς τάξης, μιᾶς ὁμάδας κοινωνικῆς; Είτε, ἀκόμα, τό ἐπί μέρους συμφέρον μιᾶς τάξης συμπίπτει, ἐνσωματώνεται, συνταυτίζεται μέ τό γενικό κοινωνικό συμφέρον, ἐκφράζει καί προωθεῖ τό μερικό συμφέρον, τή γενική κίνηση καί ἀνάπτυξη ὀλόκληρης τῆς κοινωνίας καί τοῦ λαοῦ;

Τήν ἀπάντηση μπορεῖ νά τή δόσει μόνο ή ζωή, ή πραγματικότητα ή ίστορική. Καί αὐτή μᾶς λέει γιά τόν Βενιζέλο, ότι αὐτός, παρ' ὅλες τίς ἀναμφισβήτητες ἀτομικές ίκανότητές του, σάν ἐκπρόσωπος τῆς ἀστικῆς τάξης, δέν ἔξυπηρέτησε τήν πρόοδο. Αὐτή τήν κρίση βασικά θά βγάλει ή ίστορία γιά τό ἔργο του. Γι' αὐτό καί αὐτός καί τό κόμμα του ἀπότυχαν καί κατάντησε τό κόμμα αὐτό, αὐτοῦ πού κατάντησε.

Ἡ ίδια ή ζωή μᾶς δίνει τήν ἀπάντηση γιά τό ΚΚΕ. Καί αὐτή μᾶς λέει ότι τό ΚΚΕ, πού γεννήθηκε ἀπό μιά βαθιά ίστορική ἀνάγκη, παρ' ὅλες τίς ἀδυναμίες καί τίς κρίσεις πού πέρασε, κατόρθωσε νά βγει τελικά καί νά ἐπιβληθεῖ στήν πλατιά λεωφόρο τῶν ἀνοιχτῶν λαϊκῶν ἀγώνων, γιατί ἀνταποκρίθηκε στήν ίστορική ἀνάγκη πού τό γέννησε, ἀνάγκη πού προκαθόρισε βασικά καί τήν κοινωνική ἀποστολή του.

"Αν δέν ἥταν αὐτό, εἴτε ἄν αὐτό ἔφευγε καί ἀπαρνιότανε τό ίστορικό κατηγορηματικό πρόσταγμα, θά «ξεφύτρων» - γι' αὐτό δέν ύπάρχει ἀμφιβολία καμμιά - ἔνα ἄλλο κόμμα γιά νά ἐπωμιστεῖ καί νά φέρει σέ πέρας τήν ἀποστολή αὐτή.

Δέν πρόκειται λοιπόν ἐδῶ γιά ἔγωκεντρισμό, μά γιά ἐπιστημονική καθορισμένη πραγματικότητα.

Ἡ κοινωνική ἔξέλιξη, ὁ ταξικός ἀγώνας, ἡ πάλη πού κάνει ἡ τάξη πού ἀνεβαίνει καί ἐκπροσωπεῖ τήν πρόοδο ἐνάντια στήν τάξη πού κάνει πρός τά πίσω καί ἀντιπροσωπεύει τήν πισωδρόμηση προκαθορίζει, νοηματίζει τή γέννηση, τόν προορισμό καί σταδιοδρομία τοῦ ΚΚΕ. Καί τό ΚΚΕ στηρίζει καί δημιουργεῖ τή θεωρία, τήν πολιτική καί τήν πράξη του ἀπό τή μελέτη καί γνώση τῶν νόμων τῆς κοινωνικῆς ἔξέλιξης, γενικά, καί στήν Ἑλλάδα ίδιαίτερα, καί ἔτσι μπορεῖ νά συντελεῖ καί αὐτό στήν κατεύθυνση καί νά ἐπιδρᾶ στούς ρυθμούς πού παίρνει ἡ ἔξέλιξη αὐτή.

Ἡ ἀντικειμενική κοινωνική ἔξέλιξη βρίσκει στή θεωρία καί δράση τοῦ ΚΚΕ, τήν πραγμάτωση τῶν ἐπιδιώξεών της. Αὐτή δημιουργεῖ τό ΚΚΕ μά καί δημιουργεῖται ἀπό τό ΚΚΕ, πού είναι ό συνειδήτος καί δημιουργικός φορέας της.

"Οπως κάθε γνώση δέν πέφτει ούρανοκατέβατη, ἔτσι καί ή κομμουνιστική γνώση καί ἐπίγνωση, αὐτό πού λέμε ή θεωρία μας, διαμορφώθηκε, διορθώθηκε, ἀνδρωσε καί δλοκληρώνεται μέσα στή ζωή καί πάλη. Καί ὅταν κανένας παρακολουθήσει καί μόνο τό ξεκίνημα, τά τρικλίσματα,

τίς ταλαντεύσεις, τό ἄνδρωμα καὶ τό μέστωμα τοῦ θεωρητικοῦ οἰκοδομήματος τοῦ ΚΚΕ, μπορεῖ νά διαγνώσει αὐτοῦ μέσα καὶ τήν πορεία τῆς ιστορικῆς του δικαιώσης. Γιατί ἐκπροσωπεῖ καὶ ἐπικεφαλίζει τήν πορεία πρός τα μπρός, πρός τό ἀνώτερο, τό καλύτερο, ἀντιπροσωπεύει, ἐνσωματώνει τήν πρόοδο, ἀποτελεῖ τόν κινητήρα της.

Από τίς πρῶτες ξένες μιμήσεις, μηχανικότητες καὶ δογματισμούς, φτάσαμε μέσα στή μακρόχρονη ἐπίμοχθη ἀγωνιστική πορεία, στό νά ἐκφράζουν ἡ θεωρία, ἡ πολιτική καὶ ἡ δράση τοῦ κόμματος τήν νεοελληνική ζωή καὶ πορεία, νά βάζουν τή σφραγίδα τους σ' αὐτή.

Ἐκεῖ μέσα βρίσκεται, πρέπει νά βρίσκεται, ἡ καλύτερη, ἡ πιό πιστή ἀντανάκλαση τῆς ζωῆς μας, ὁ φάρος καὶ ἡ πυξίδα τῶν ἀγώνων τῶν μαζῶν καὶ τής πορείας γιά τήν ίκανοποίησή τους. Αὐτό ἐκφράζει καὶ τήν πρός τά μπρός νεοελληνική πορεία. "Αν δέν συνέβαινε αὐτό, θά σήμαινε ὅτι δέ στεκόμαστε, δέν πᾶμε καλά. "Ωστε στή ζωή, στήν πράξη, στούς ἀγῶνες βρίσκουμε τό κριτήριο γιά τήν δρθότητα τῆς θεωρίας καὶ τής γραμμῆς μας, τόν ἀδυσώπητο κριτή, πού πρέπει πάντα νά συμβουλευόμαστε. Είναι ὁ μπούσουλας πού μᾶς δείχνει ἀν πᾶμε σωστά, ἀν ἀκολουθᾶμε σωστή πορεία. Καὶ τό γενικό συμπέρασμα πού βγαίνει ἀπό τή ζωή, είναι ὅτι παρ' ὅλα τά σφάλματά μας, σταθήκαμε στό σωστό δρόμο. Ἡ ζωή μᾶς δικαιώσει.

Μέ τή θεωρία μας φωτίζουμε τήν πραχτική μας. Μέ τήν πραχτική ἐλέγχουμε καὶ πλουτίζουμε τή θεωρία μας. Ἡ ἐνότητα αὐτή ἀποτελεῖ τή δύναμη τοῦ ΚΚΕ. Ἡ ζωή καὶ ἡ πορεία της πρός τήν πρόοδο δίνουν τό ἀντικειμενικό βάθρο γιά τήν ἐνότητα αὐτή.

Μά τί τέλος πάντων είναι τό ΚΚΕ;

Είναι ἀκριβῶς αὐτή ἡ μαρξιστική-λενινιστική ἐνότητα θεωρίας καὶ πράξης στήν πάλη γιά τόν κομμουνισμό. Είναι ἡ ἐνότητα αὐτή ὑψωμένη σέ συνειδητό σκοπό καὶ σέ μαζική πολιτική πάλη ἐνάντια στήν καθυστέρηση καὶ τήν ἐκμετάλλευση, γιά τήν πρόοδο, γιά τήν ἀνώτερη, τήν κομμουνιστική ὀργάνωση τῆς κοινωνίας.

Φορεῖς στυγκεκριμένοι καὶ ἐκδηλωτές τῆς ἐνότητας αὐτῆς, είναι οἱ κατά μέρος ζωντανές μονάδες πού συγκροτοῦν τό ΚΚΕ, δηλαδή τά μέλη καὶ τά στελέχη, τό κάθε μέλος καὶ τό κάθε στέλεχος τοῦ ΚΚΕ.

Οἱ μονάδες αὐτές συγκροτοῦν τό σύνολο. "Οσο πιό ζωντανά στέκουν οἱ μονάδες, τόσο πιό καλά πάει τό σύνολο.

Γ' αὐτό σέ τελευταία ἀνάλυση καὶ ἀπό τήν πλευρά κυρίως πού μᾶς ἐνδιαφέρει σήμερα, τό κύριο καὶ βασικό είναι αὐτή ἡ μονάδα. "Ο μεμονωμένος κομμουνιστής, τό μέλος, τό στέλεχος τοῦ ΚΚΕ.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ, ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ, ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ;

Είναι ὁ ἀγωνιστής πού σάν λαϊκός ἡγέτης, σάν πολιτική μονάδα, σάν κομματικό μέλος καὶ σάν ἄτομο, ὅλη του τή σκέψη καὶ ὅλη του τή δράση, ὅλες τίς σωματικές, ψυχικές καὶ πνευματικές δυνάμεις του, τίς ἀφιερώνει στήν πάλη γιά τόν κομμουνισμό. Τό μέλος τοῦ ΚΚΕ καὶ ἀκόμα πιό πολύ τό στέλεχός του ἀνήκει ὀλοκληρωτικά καὶ ἀποκλειστικά σ' αὐτό. Αὐτό σημαίνει:

α) Πρωταρχικό καὶ ἀνώτατο είναι τό συμφέρον τοῦ κόμματος.

β) Ἡ ἄτομική μας ζωή δργανώνεται ἔτσι, πού ἀπ' αὐτό τό κόμμα καὶ ὁ ἀγώνας ἔχουν δφελος, τό ἀνώτατο πραγματοποίησιμο γιά κάθε περίπτωση, δφελος καὶ ποτὲ ζημιά.

γ) Κάθε πράξη καὶ ἐνέργεια καὶ λόγος μας πρέπει νά ζυγίζεται ἀπό τήν πλευρά τοῦ συμφέροντος τοῦ κόμματος καὶ μόνο τότε νά πραγματοποιεῖται.

δ) "Έχουμε ὑποχρέωση ἔτσι ν' ἀναπτύσσουμε τίς πνευματικές καὶ σωματικές μας δυνάμεις, ὥστε νά προσφέρουμε ὅλα ὅσα μποροῦμε, τό καλύτερο καὶ τό ἀνώτατο δριο ἀπ' αὐτό πού μποροῦμε.

“Ετσι, τό μέλος και τό στέλεχος τοῦ κόμματος είναι πρότυπο και υπόδειγμα συνειδητῆς και ἀνώτερης κομματικότητας:

Στήν ἐσωκομματική ζωή και δουλιά.

Στήν πολιτική και μαζική ἐμφάνιση και δράση του.

Στήν ἀτομική και οἰκογενειακή ζωή και ἐκδήλωσή του.

Στήν ἀδιάκοπη του προσπάθεια γιά καλύτερη ἀπόδοση και βελτίωση πολιτική, μορφωτική, θεωρητική, ὄλοπλευρη.

“Οταν τόσο αὐστηρά και ἀτεγκτα προβάλλουμε τήν ἀποκλειστική ἡγεμονία τῆς κομματικότητας στή ζωή - σέ κάθε ἐκδήλωση στή ζωή - τοῦ ἀγωνιστῆ, τοῦ μέλους μας, τότε προβάλλει τό ἐρώτημα: Δέν τοῦ στενεύουμε τούς δρίζοντες, δέν τοῦ πνίγουμε τόν ἀέρα, δέν τόν κάνουμε αὐτόματο, νευρόσπαστο, ρομπότ; Μήπως αὐτό δέν είναι μιά ἀπό τίς πιό συχνές και «ἀδυσώπητες» κατηγορίες πού μᾶς ἀπευθύνουν δχι μόνο ή ἀντίδραση, μά και πολλοί «φίλοι» μας;

“Αν δικαιούμενός, ή μαρξιστική-λενινιστική κομμοθεωρία του, ἐκφράζει τό πιό προοδευτικό, τό ἀνώτατο, τό πιό ἐπιστημονικό, τό πιό λαϊκοπολιτισμένο και ἀνθρώπινο πού ἔχει νά μᾶς φανερώσει ή ἀνθρωπότητα στή μέχρι σήμερα ἔξελιξή της, τότε και δικαιούμενός πού είναι ἐνσαρκωτής, φορέας και σκαπανέας τῆς κοσμοθεωρίας αὐτῆς, πρέπει και σάν ἀγωνιστής και σάν ἄτομο νά στέκεται στό ὑψος τῆς ἰδεολογίας, τῆς κοσμοθεωρίας του.

Αὐτό πάει νά πει: ‘Ο φορέας, δικαιούμενός πιό πρωτοπόρας και ἐπιστημονικής κοινωνικής θεωρίας και πράξης είναι και σάν ἄτομο διπολοπόρος σ’ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Και ή κατηγορία πού μᾶς ἀποδίδουν; Αὐτή ἐκφράζει τόν τρόμο τῶν ἀντιπάλων μας μπροστά στήν ἀκατανίκητη ὑπεροχή τοῦ κομμουνιστή νά προστηλώνεται, ν’ ἀφοσιώνεται και νά θυσιάζεται, ὅταν χρειαστεῖ, στό πιό ἀνώτερο, τό πιό ὑψηλό ἴδανικό πού γνώρισε μέχρι τά σήμερα ή ἀνθρωπότητα στήν ἀδιάκοπη

πορεία της πρός τό ἀνώτερο και τό καλύτερο.

‘Εδῶ φυσικά ὑπάρχει μιά ἀντικειμενική δυσκολία.

Γιά νά νικήσει δικαιούμενός, πρέπει νά συντρίψει τήν ἀντίδραση και τήν ἀντίσταση, πού προβάλλουν οἱ δυνάμεις τῆς μειοψηφίας, τῆς πισωδρόμησης και ἐκμετάλλευσης. Αὐτό ἀπαιτεῖ σκληρόν ἀγῶνα, πάλη ζωῆς και θανάτου. Αὐτό ἐπιβάλλει πειθαρχία συνειδητή ἐθελοντική μά σιδερένια. ‘Ἐπαγρύπνηση συνεχῆ και ἀκούραστη. Αὐτά δημιουργοῦν τήν ἐντύπωση δτι οἱ κομμουνιστές είναι κλειστοί ἄνθρωποι, ἀπρόσιτοι, μονοκόμματοι και μονόπλευροί.

Μιά τέτοια γνώμη, φυσικά, δέν είναι σωστή. ‘Ο κομμουνιστής ἀναμφισβήτητα στήν κομματικότητά του, στό δόσιμό του στό κόμμα, είναι ἀποκλειστικός και ὀλοκληρωτικός, ἀδιαίρετος. Μά ή ίδια αὐτή κομματικότητα τοῦ ζητάει, τοῦ ἐπιβάλλει νά στέκει στό ὑψος τοῦ πρωτοπόρου κοινωνικοῦ ἀναμορφωτῆ και ἀγωνιστῆ. Νά είναι ὀλόπλευρα καταρτισμένος και μορφωμένος, πνευματικά, ψυχικά και σωματικά ἀκμαῖος. Τοῦ ἐπιβάλλει νά είναι πρότυπο και υπόδειγμα σάν πολιτική μονάδα και σάν συγκεκριμένος φορέας και ἐφαρμοστής τῆς κομματικῆς γραμμῆς στόν τομέα, ὅπου ὑπεύθυνα είναι ἐνταγμένος και δουλεύει. Μόνον ἔτσι ὀλοκληρώνει και τίς ἀπαιτήσεις πού τοῦ προβάλλει ή κομμουνιστική κομματικότητα.

‘Η ίδιότητα τοῦ κομμουνιστῆ, τό νᾶσαι μέλος τοῦ ΚΚΕ, μιά και ἀνταποκρίνεται στήν πιό ὑψηλή κοινωνική ἀποστολή, ίκανοποιεῖ και καλύπτει ἀπόλυτα, γιομίζει πέρα γιά πέρα τή ζωή, τόν κόσμο, τίς ἐπιδιώξεις, τά ίδανικά κάθε ἀνθρώπου, πού θέλει δχι μόνο νά στέκεται στήν πρωτοπορία τῆς κοινωνικῆς προόδου, μά και νά συντελεῖ μέ τήν ἀτομική του συμβολή στήν διαδική προσπάθεια, πού πραγματοποιεῖ και πρωθεῖ και κατευθύνει ἐνσυνείδητα και διαπλάθει ἀκόμα τήν πρόοδο αὐτή, προσφέροντας ὅταν χρειάζεται δίχως δισταγμό, συνειδητά και τή ζωή του. Νά γιατί ή κομμουνιστής, πού ἀπό τήν κοσμοαντίληψή του είναι ή πιό συνεπής ύλιστής, ή δια-

λεχτικός ύλιστής, σάν φορέας τοῦ πιό ύψηλοῦ ἀνθρώπινου ίδαινικοῦ καὶ σάν ἀγωνιστής εἶναι δὲ πιὸ συνεπής, δὲ ἀνώτερος ίδεαλιστής, δὲ στρατευμένος ίδεαλιστής. Ἐνῶ ἀντίθετα - καὶ ἐδῶ θά πρέπει νά ὑπογραμμίσουμε τήν ἀντινομία αὐτή - αὐτοὶ οἱ ἐκμεταλλευτές, πού στή θεωρία παρουσιάζονται σάν διπάδοι τοῦ φιλοσοφικοῦ ίδεαλισμοῦ, στή ζωή, στήν πράξη χαμοκυλιένται στό βόρβορο τοῦ πιό ποταποῦ καὶ χυδαίου ύλισμοῦ.

Δέ φτάνει ὅμως μόνον ὑποκειμενικά νά ίκανοποιεῖσαι ἔξαντλητικά ἀπό τήν κομμουνιστική κοσμοθεωρία, πρέπει ν' ἀνταποκρίνεσαι καὶ ἀντικειμενικά στίς ὑποχρεώσεις πού ἐπιβάλλει. Γιατί βασικό γνώρισμα τῆς κοσμοθεωρίας αὐτῆς εἶναι δτι ἡ ἀποδοχή της σέ ὑποχρεώνει σέ δράση, εἶναι αὐτό πού λέμε, δτι δὲ μαρξισμός-λενινισμός συγκροτεῖ μιά ἐνότητα, ἔνα ἀδιαίρετο σύνολο θεωρίας καὶ πράξης. Γιά νᾶσαι, δηλαδή, πρωτοπόρος στήν κοινωνία καὶ τήν κοινωνική κίνηση, δέ φτάνει μόνο νά ἐστερνίζεσαι τήν πρωτοπόρα θεωρία, μά πρέπει ταυτόχρονα καὶ παράλληλα νά παλαίβεις ἐνάντια στήν ἀντίδραση, καὶ νά συνεισφέρεις καὶ νά συντελεῖς καὶ σύ μέ τίς ἀτομικές σου προσπάθειες, ἐνταγμένος στό ἐνιαίο σύνολο, στόν κοινό σκοπό, πού εἶναι νά ἐπικρατήσει καὶ νά νικήσει ἡ πρόοδος, ἡ πρωτοπόρα θεωρία.

Δέ φτάνει ὅμως ἀκόμα τό νά τοποθετεῖσαι ἐσύ μόνος σου καὶ νά συγκαταλέγεις τόν ἐαυτό σου ἀνάμεσα σέ κείνους πού συγκροτοῦν τό κίνημα αὐτό, πού παλαίβει γιά τήν πρόοδο, γιά τόν κομμουνισμό. Πρέπει ἄξια, ἀντικειμενικά ν' ἀνταποκρίνεσαι στήν ἀποστολή αὐτή.

"Ἐτσι φτάνουμε σέ τοῦτο τό συμπέρασμα:

Ο λαϊκός ἀγωνιστής πού εἶναι δὲ λοκληρωτικά δομένος στό κόμμα καὶ στό κίνημα, χωρίς νά λογαριάζει κόπους, θυσίες, βάσανα καὶ πού δλα τά ὑποτάσσει στό κίνημα· αὐτός, πού βρίσκει στήν κομμουνιστική θεωρία ἀπόλυτα ίκανοποιητική ἀπάντηση σέ δλα τά ἐρωτήματα πού τοῦ βάζει ἡ ἐποχή, ἡ κοινωνία, ἡ ζωή καὶ ἡ τάξη του καὶ πού τελικά συνοψίζονται στήν ἀνάγκη τῆς κοινωνικῆς

μεταβολῆς· δὲ λαϊκός ἀγωνιστής πού ἀφιερώνει δλες τίς πνευματικές, ψυχικές καὶ σωματικές δυνάμεις γιά νά πραγματοποιηθεῖ ἡ μεταβολή αὐτή, αὐτός εἶναι δὲ κομμουνιστής, δὲ πρωτοπόρος μαχητής στή θεωρία καὶ στή πράξη.

Τό θέμα μας ὅμως δέν ἔξαντλεῖται ἐδῶ. Ἀντίθετα τώρα μόνον, ὕστερα ἀπό δσα εἰπώθηκαν πιό πάνω, μπορεῖ νά τοποθετηθεῖ καὶ νά ἔξεταστε, ἀπό τήν πλευρά πού πρέπει κυρίως νά μᾶς ἐνδιαφέρει σήμερα.

Πῶς πρέπει νᾶναι φτιαγμένος, σχηματισμένος καὶ τί προσόντα πρέπει νά συγκεντρώνει δὲ κομμουνιστής γιά νά μπορεῖ ν' ἀνταποκριθεῖ στό ρόλο καὶ στήν ἀποστολή του σάν πρωτοπόρου κοινωνικοῦ ἀναμορφωτῆ;

Μήπως ζητᾶμε ἐδῶ τό ίδαινικό, τό ἀπόλυτο, τό τέλειο; "Οχι, γιατί τέτοι δέν ύπάρχει. Ή ζωή μᾶς δίνει τό ύλικό πού μᾶς χρειάζεται. Ἀποστολή δική μας, πού ἐνσυνείδητα ἐπιδιώκουμε τούς σκοπούς μας, εἶναι νά διαπλάθουμε τό ύλικό, τόν ἐαυτό μας ἔτσι, πού νά στέκει στό ὑψος τῆς ἀποστολῆς του νά δίνει γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς τό ἀνώτατο ποσοτικά καὶ τό καλύτερο ποιοτικά ἀπό τίς δυνάμεις πού διαθέτει, ἀπ' αὐτό πού μπορεῖ νά δόσει. Καὶ ὅταν ἐδῶ μιλᾶμε γιά δλα αὐτά, δ σκοπός μας δέν εἶναι νά δόσουμε συνταγές, πού ὅταν τίς διαβάσει κανείς θά μπορέσει αὐτόματα νά μεταμορφωθεῖ σέ τέλειο καὶ ἀψεγάδιαστο. Σκοπός μας εἶναι νά καθορίσουμε δρισμένες προϋποθέσεις πού τίς ἀποκρυπτάλλωσε ἡ πείρα, ἡ ζωή, ἡ πάλη, προϋποθέσεις πού πρέπει τά μέλη μας καὶ τά στελέχη μας νά τίς ἔχουν ύπόψη τους, νά τίς μελετᾶν, νά τίς συμπληρώνουν καὶ πλουτίζουν μέ τή δική τους θεωρητική καὶ πραχτική συμβολή. Χωρίς ποτέ νά ξεχνᾶν τοῦτο δῶ: Τό νά δημιουργηθεῖ κανένας σέ καλό μέλος, σέ καλό στέλεχος τοῦ κόμματος, εἶναι πρῶτα ἀπ' δλα καὶ πάνω ἀπ' δλα ζήτημα ἀτομικό, δικό του. Πρέπει φυσικά μέσα στό ΚΚΕ νά ἐπικρατεῖ γενικά τό γόνιμο καὶ κατάλληλο ἐκείνο κλίμα, πού θά ἐπιτρέπει βασικά στόν καθένα νά ξετυλίξει καὶ ν' ἀναπτύξει τίς δυνάμεις καὶ ίκανότητές του ἔξαντλητικά, μέχρι τέλους, ν' ἀπο-

δόσει δλα δσα αυτός σάν άτομο, δργανικά μπορεί, νά προχωρήσει τόσο δσο βαστᾶν τά κότσια του.

Μά πέρα δπ' αύτό, ό καθένας άνοιγει μέ τίς δικές του πιά ίκανότητες τό δρόμο του, ξέροντας δτι μέ μιά διδιάκοπη προσπάθεια και δουλιά πάνω στόν ίδιο τόν έαυτό του, μπορεί πάντα νά καλυτερεύει και τελειοποιεῖ τόν έαυτό του, ν' ἀποχτᾶ κάτι άνωτερο, πού δέν τό είχε πρίν, νά διώχνει κάτι κακό, πού τόν ἐμποδίζει και τόνε βλάφτει, νά ύψωνεται διδιάκοπα, νά ἐκπληρώνει δλοένα και πιό ἀποδοτικά τήν ἀποστολή του.

Τό σημείο αύτό έχει πρωταρχική σημασία και πρέπει νά ἐπιμείνουμε σ' αύτό. Μέ τό στανιό είτε ψεύτικα, δε μπορεῖς νά γίνεις κάτι πού δέν τό ἀξίζεις. Καί ἄν ὑποτεθεῖ πώς γίνεσαι, γρήγορα θά πέσεις. Μέσα στό κόμμα πρέπει νά ἐπικρατεῖ τό καθεστώς, πού διευκολύνει τό κάθε μέλος νά πραγματοποιεῖ τήν ἀποστολή του. Φυσικά γίνονται και παρατράγουδα, πού δέν άλλοιώνουν δμως τό βασικό αύτό χαρακτηριστικό τοῦ κόμματός μας, και τό κόμμα μας ξεριζώνει μέ συνέπεια τά παρατράγουδα αύτά. Μέσα σ' αύτό τό καθεστώς, δι καθένας βρίσκει τή θέση πού τοῦ άνήκει, πού τοῦ ἀξίζει, πού καταχτᾶ μέ τήν κομματική άτομικότητά του μέ τό σπαθί του. Μά αύτό δέ γίνεται αύτόματα. Ούτε μπορεί νά γίνεται αύτόματα. Μέσα στό ΚΚΕ ή κομματική ιεραρχία διαμορφώνεται σάν ἀποτέλεσμα φυσικῆς ἐπιλογῆς, μέσα στή θεωρητική και πραχτική δουλειά, μέσα στήν δλη κομματική ἐργασία, πάλη, άναδειξη. Καί φυσικά, ἔκεινος προχωρεῖ σταθερά και περισσότερο, πού συγκεντρώνει τίς καλύτερες προϋποθέσεις. Ἐκείνος δηλαδή πού ξεκινώντας ἀπό τά πρωταρχικά «φυσικά» ἐφόδια πού διαθέτει, δουλεύει και τελειοποιεῖ τόν έαυτό του ἀκούραστα και δλόπλευρα, τείνοντας νά φτάσει τό άνωτατο δριο τής κομματικῆς ἀπόδοσης πού μπορεί νά πετύχει.

Ας μή ξεχνάμε ποτέ δτι τό στέλεχος μόνο του δημιουργεῖ τή θέση και τό μέλλον του, χαράζει τή σταδιοδρομία του βρίσκοντας στό κόμμα τήν κάθε δυνατή

συμπαράσταση, ἐνθάρυνση, προώθηση, βοήθεια πού ἀξίζει. Μόνο και ἐφόσον ξεκινᾶ ἀπ' αύτοῦ, μπορεί μετά νά ζητᾶ ἀπό τό κόμμα και τό ἐσωκομματικό καθεστώς δλα ἐκείνα τά πρόσθετα στοιχεῖα, πού θά τό βοηθήσουν, θά τό διευκολύνουν νά ξεδιπλώσει τίς ίκανότητές του μέχρι τέλους.

Καί μή ξεχνάμε ἀκόμα δτι αύτό πού λέμε γόνιμο ἐσωκομματικό κλίμα και δημοκρατική ζωή, συγκροτεῖτε, διαμορφώνετε μέσα στό κόμμα τελικά και ἀπό τήν άτομική συμβολή τοῦ κάθε στέλεχους πρός τήν κατεύθυνση αύτή, συμβολή πού πρέπει νά διέπεται ἀπό τό άνωτερο πνεῦμα τής κομμουνιστικῆς κομματικότητας. Καί αύτό ή συμβολή ἀπό τό κάθε μέλος και στέλεχός μας πρός τήν κατεύθυνση αύτή, είναι μιά ἀπό τίς πιό κομματικές ὑποχρεώσεις, μιά ἀπό τίς πιό ψηλές ίδιότητές του.

ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΕΙΝΕΙ ΤΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ;

Ἐδῶ ξαναρχόμαστε στήν άρχική διαπίστωση: Πρέπει νά ἐπιδιώκουμε δσο χωράει, πιό καλή ίγεια, σωματική — ψυχική — πνευματική, γιά νά μποροῦμε ἔτσι νά ἀποδίδουμε γιά τό κόμμα, τό άνωτατο. Γερό μυαλό σέ γερό κορμί συγκροτοῦν τόν άγωνιστή, μέλος τοῦ ΚΚΕ σάν άτομική, φυσική μονάδα.

Η σωματική ἀγωγή τοῦ κομμουνιστή

Ο κομμουνιστής πρέπει διδιάκοπα νά τείνει νάχει γερό κορμί, νά κρατᾶ ἀκμαῖες και ν' ἀναπτύσσει τίς σωματικές δυνάμεις του. Προσπαθεῖ, δσο τοῦ είναι δυνατό, νά δξασφαλίζει ίγιεινές συνθήκες διαβίωσης. Κοιμᾶται φυσικά μέ ἀνοιχτό παράθυρο. Ἀγαπᾶ τό νερό, τό πολύ νερό. Κάνει τήν κανονική πρωινή γυμναστική του. Ἀγαπᾶ τόν καθαρό ἀγέρα, τό βουνό, τή θάλασσα. Τό στέλεχός μας, πού είναι ἀφοσιωμένο δλόκληρο στήν κομματική ἐπίδοση, πρέπει νά ἀπασχολεῖται και μέ μιά δρισμένη

φυσική δουλιά, προπαντός οἱ διανοούμενοί μας. Οἱ ἐργάτες μας δέν πρέπει νά ξεχνᾶν τήν εἰδικότητά τους, νά τή βελτιώνουν τεχνικά ὅσο εἶναι δυνατό, γιατί πάντα θά τούς χρειάζεται καὶ στήν κομματική τους ζωή. Δίχως νά τό κάνουν σκοπό τους τά μέλη μας, ἐκτός ἀπ' αὐτά πού δουλεύουν εἰδικά στόν τομέα αὐτόν, ἐπιδίδονται ἀνάλογα μέ τήν κλίση τους καὶ στόν ἀθλητισμό, συνεχίζοντας ἔτσι καὶ μιά ἔμφυτη, θά μπροροῦσε κανένας νά πεῖ, λαϊκή μας παράδοση. Τό κολύμπι, τό κυνήγι, ἡ σκοποβολή καὶ ἄλλες ἀκόμα σωματικές ἀθλητικές ἐπιδόσεις, δέ θά πρεπει ν' ἀφήνουν ἀδιάφορα τά μέλη καὶ τά στελέχη μας. Τό βασικό ἐδῶ θά πρέπει νᾶν νά διατηροῦμε μιά τέτια ἰσορροπία ἀνάμεσα στίς σωματικές καὶ πνευματικές μας δυνάμεις, πού θά μᾶς ἐπιτρέπει νά πετυχαίνουμε κάθε φορά μιά ἀνώτατη, συνεχῆ κομματική ἐπίδοση. Εἶναι ὅλα ἀντά ἔνας τομέας, πού ὁ καλός κομμουνιστής, τό στέλεχος μας δέ μπορεῖ καὶ δέν πρέπει νά τόν ἀγνοήσει. Φυσικά, τό κόμμα μας καὶ τά στελέχη μας δέ διαθέτουν πάντα τά ὑλικά ἐκεῖνα μέσα πού χρειάζονται πολλές φορές καὶ γιά μιά στοιχειώδικα ὑποφερτή ἀκόμα ζωή. Μέσα στά πλαίσια ὅμως ἀπό δυνατότητες, πού κάθε φορά διαθέτουμε, πρέπει νά προσπαθοῦμε νά κάνουμε ὅσα μποροῦμε πρός τήν πιό πάνω κατεύθυνση.

Ο κομμουνιστής, στίς οἰκογενειακές του συνθήκες, μέσα στό σπιτικό περιβάλλον του, ἐπιδιώκει πάντα νά ἔξασφαλίζει πολιτισμένες σχέσεις, ὅσο φτωχός καὶ ἀν εἶναι. Καλός γιός εἴτε κόρη καὶ στοργικός καὶ ὑποδειγματικός γονιός καὶ οἰκογενειάρχης, ὁ κομμουνιστής προβάλλει καὶ στόν τομέα αὐτόν πρότυπο. Ξέρει ὅτι ὁμαλές οἰκογενειακές σχέσεις καί συνθήκες τονώνουν σημαντικά τήν κομματική του δουλιά καὶ τήν ἀτομική ἐπίδοσή του. Ο κομμουνιστής προσέχει καὶ ὀργανώνει ὅσο τοῦ ἐπιτρέπουν οἱ οἰκονομικές του δυνατότητες τήν ὑγιεινή τῆς κατοικίας καὶ τής διατροφῆς του, τό ντυσιμο, τήν ἐμφάνισή του. Εἶναι αὐτονόητο ὅτι τό κόμμα βοηθάει ὅσα μπορεῖ τά μέλη του, πού τοῦ εἶναι δοσμένα ὀλοκληρωτικά καὶ

πρῶτα ἀπ' ὅλα ἐκεῖνα, πού ἀπό τήν κακοπέραση, τίς δυσκολίες, τίς καταδιώξεις καὶ τά βασανιστήρια ἀποχτοῦνε μιά κλονισμένη εἴτε τσακισμένη ὑγεία. Ο ταξικός ἔχθρος κάνει ὅλα κάθε φορά μπορεῖ γιά νά θέτει σωματικά ἐκτός μάχης τά καλύτερα παιδιά μας. Ο κομμουνιστής εἶναι γέννημα καὶ θρέμα τῆς ἀνέχειας, τοῦ σκληροῦ καὶ ἀμείλικτου ἀγώνα ἐνάντια στούς ἐκμεταλλευτές. Αντιμετωπίζει στή ζωή του τίς πιό μεγάλες καὶ δύσκολες μπόρες. Καί ὅσο πιό καλά εἶναι προετοιμασμένος γι' αὐτές, μέ τόσο μεγαλύτερη ἐπιτυχία τά βγάζει πέρα. Η σωματική ἀντοχή καὶ ὑγεία εἶναι ἐδῶ μιά βασική προϋπόθεση, πού πρέπει πάντα νά τείνουμε νά τήν ἔχουμε ὅσο χωρᾶ πιό εύνοϊκή γιά μᾶς. Τό κόμμα μας δέν κάνει φυσικά πολιτικό - κομματικό ξεχώρισμα ἀνάμεσα στούς γερούς καὶ τούς ἄρρωστους. Μά ἡ κομματική ἀπόδοση ἀνάμεσά τους εἶναι, ἔτσι εἴτε ἀλλιῶς, διαφορετική. Ο γερός ρίχνεται στή δουλιά μέ ὅλες τίς δυνάμεις του. Τόν ἀδύνατο καὶ ἄρρωστο πρέπει τό κόμμα νά τόν προσέχει πιό πολύ καὶ πρέπει νά προσέχει κι ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό του. Καὶ ὁ νέος, εἴτε ἡ νέα, πού ξεκινᾶν μόλις στήν κοινωνική καὶ πολιτική δράση, πλουτισμένοι ἀπό τήν πείρα μας, προσέχουν πολύ τόν τομέα αὐτό καὶ προετοιμάζουν, σ κληρ α γ ω γ ο υ ν τό σώμα τους, τό κάνουν πιό ἵκανό νά ἀντιμετωπίσει καὶ νά νικήσει τίς φουρτοῦνες καὶ τίς δυσκολίες τοῦ ταξικοῦ ἀγώνα, πού τοῦ ἀφιερώνουν τή ζωή τους. Γερό κορμί, ἀκμαῖς φυσικές δυνάμεις εἶναι ἔνα ἀπό τά πιό πολύτιμα ἀγωνιστικά κεφάλαια πού χρειάζεται ὁ στρατευμένος κομμουνιστής, τό μέλος τοῦ ΚΚΕ, γιά νά ἀνταποκριθεῖ ἀντάξια στήν ἀποστολή του. Καὶ μέ τήν τέτοια ἐπίγνωση, τό μέλος μας, κάνει ὅλα ὅσα μπορεῖ πρός τήν κατεύθυνση αὐτή.

Η ψυχική ὑγεία τοῦ κομμουνιστή

Τό γερό κορμί ἔχει τήν ἐπίδρασή του, εἴτε καλύτερα, ἀποτελεῖ προϋπόθεση, γιά μιά ἀκμαία ψυχική διάθεση καὶ

κατάσταση, ὅπως καὶ αὐτή ἐπιδρᾶ θετικά εἴτε ἀρνητικά πάνω στό κορμί. Τήν ψυχική του ὑγεία ὁ κομμουνιστής πρέπει νά τήν προσέχει ὅχι λιγότερο ἀπό κάθε τί ἄλλο. 'Εδῶ πρῶτα ἀπ' ὅλα δύο πράγματα πρέπει νά ξέρουμε. Πρῶτα, ὁ κομμουνιστής, περισσότερο ἵσως ἀπό κάθε ἄλλον, στή δύσκολη, πολυσύνθετη καὶ ὑπεύθυνη δουλιά του, πού τόσα ἀπρόοπτα καὶ ἀλλαγές παρουσιάζει καὶ πού κάθε τόσο τόνε φέρνει μπροστά σέ καινούργια προβλήματα καὶ νέες καταστάσεις, χρειάζεται τήν ψυχική του ἰσοροπία, μιά γερή ψυχική ἀντοχή.

Δεύτερο, οἱ δυσκολίες, δοκιμασίες καὶ στερήσεις τῆς ζωῆς, οἱ καταδιώξεις καὶ φυλακίσεις, τά βασανιστήρια καὶ οἱ ἀγριότητες τοῦ ταξικοῦ ἔχθροῦ, βάζουν καὶ τήν ψυχική ἀντοχή τοῦ κομμουνιστῆ — ἀγωνιστῆ κάτω ἀπό τήν πιό σκληρή δοκιμασία. Εἶναι ζήτημα ἀνὰ ἄλλες ἀνθρώπινες διμάδες καὶ μονάδες περνῶν τέτιες δοκιμασίες κάτω ἀπό τίς συνθῆκες καὶ γιά τά χρονικά ὅρια πού τίς ζεῖ ὁ κομμουνιστής, πού τοῦ γιομίζουν ὀλόκληρη σχεδόν τή ζωή.

"Ετσι βλέπουμε πώς οἱ ἀπαιτήσεις, πού ὁ ἀγώνας προβάλλει στόν ψυχικό ἔξοπλισμό τοῦ κομμουνιστῆ, εἶναι πραγματικά μεγάλες. Καὶ στήν περίπτωσή μας τό ζήτημα δέν πρόκειται, οὕτε μπορεῖ νά ἀντιμετωπιστεῖ στοιχειακά, αὐθόρμητα, ὅπως τά φέρει ή τύχη.

Καὶ δῶ, ὅπως καὶ σ' ὁλόκληρη τήν πολύπλευρη ἐπίδοση τοῦ κομμουνιστῆ, χρειάζεται μελέτη, πρόγραμμα, ἐξάσκηση, προοπτική, ἐπιστημονικό σύστημα, πρόβλεψη καὶ ἐφαρμογή. Ψυχική ἰσοροπία, διαύγεια καὶ ἐτοιμότητα· ψυχραιμία καὶ ἐπαναστατικό θάρρος· σωστή ἀνάμετρηση καὶ ἀποφασιστικότητα, μέτρο, ήρεμία, συγκράτηση· ὅχι ἄσκοποι καὶ ὑπερβολικοί ἐνθουσιασμοί, ὅχι ἀπότομες μεταπτώσεις. "Ολα αὐτά εἶναι ίδιοτητες, πού πρέπει νά καλλιεργεῖ, νά ἀναπτύσσει καὶ νά κατέχει ὁ κομμουνιστής. Μέ λίγα λόγια ὁ κομμουνιστής πρέπει νάχει γερά, ἀτσαλένια, ὅπως συνηθίζουν νά λένε, νεῦρα. Ψυχικά ὁ κομμουνιστής συγκροτεῖ ἔγα ἰσοροπημένο σύνολο. Αὐτό εἶναι ἀπαραίτητο γιά νά μπορεῖ ν' ἀναλύει καὶ νά μελετᾶ

τήν κατάσταση, νά καταλήγει σέ συμπεράσματα, ν' ἀποφασίζει καὶ νά ἐκτελεῖ αὐτά πού ἀποφάσισε ἀνάλογα κάθε φορά μέ τήν κατάσταση τήν ἀντικειμενική πού ὑπάρχει.

Μά αὐτό δέν ἀποχτιέται ἔτοιμο. Ξεκινώντας ἀπό τά ἐφόδια ἐκεῖνα πού ἡ φύση, ἡ ζωή καὶ ἡ κοινωνική ἀγωγή τοῦ ἔδοσαν, ὁ κομμουνιστής ἀπό κεῖ καὶ πέρα συνειδητά πιά παρακολουθεῖ, συμπληρώνει, ἐξασκεῖ καὶ ἀτσαλώνει τόν ψυχικό του ἔξοπλισμό. Τό ξάφνιασμα μπροστά σέ μιά καινούργια κατάσταση, σ' ἔνα νέο γεγονός καὶ τό χάσιμο τῆς ψυχραιμίας εἶναι θανάσιμος κίνδυνος γιά τό μέλος μας καὶ πολύ περισσότερο γιά τό ὑπεύθυνο καθοδηγητικό στέλεχος.

Οἱ συνθῆκες τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀγώνα ἀναγκάζουν τόν κομμουνιστή νά γίνεται καὶ σκληρός. 'Η ταξική αὐτή σκληρότητα καὶ τό μίσος ἐνάντια στήν ἐκμετάλλευση καὶ τούς καταπιεστές, στοιχεῖα ὀργανικά στή συγκρότηση τοῦ ἀγωνιστῆ, ὅχι μόνο δέν ἀποκλείουν, μά ἀντίθετα προϋποθέτουν μιάν ἀνώτερη ἀνθρώπινη συναντίληψη, μιάν ὑψηλή κομμαντική συντροφικότητα, μιά ὑγιῆ εὐαισθησία ἀπέναντι σέ κάθε κοινωνικό πόνο καὶ ταξική ἀδικία. 'Ακριβῶς γιατί ἀγαπᾶ ὁ κομμουνιστής, μισεῖ. 'Αγαπᾶ περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλον τήν τάξη, τόν τόπο, τό λαό του, γι' αὐτό καὶ μισεῖ, τό ἴδιο περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλον, τούς ἐκμεταλλευτές καὶ βασανιστές τοῦ λαοῦ του.

Μά καὶ ἔδῶ κυριαρχεῖ πάνω του ἡ ταξική ἡ κομματική ὀφελιμότητα. Δέ θολώνει τό μυαλό του ὅσο καὶ ἀν μισεῖ. Διατηρεῖ πάντα τή διαύγεια του καὶ ἀποφασίζει πάντα ψύχραιμα. 'Ακόμα καὶ στό θάρρος του, πού φτάνει μέχρι καὶ τήν αὐτοθυσία, ὅταν αὐτό εἶναι ἀναγκαῖο, ὁ κομμουνιστής ποτέ δέ χάνει τό ἀναγκαῖο μέτρο καὶ ποτέ τό θάρρος του δέν τόν ἔξωθεν μέχρι τόν παραλογισμό, γιατί αὐτό πιά δέν εἶναι τό ψύχραιμο συνειδητό θάρρος πού χαρακτηρίζει τόν ἀγωνιστή μας.

Καὶ στίς πιό μεγάλες ἀναποδίες καὶ ὑλικές στερήσεις ὁ κομμουνιστής δέ γίνεται μουρμούρης καὶ γκρινιάρης.

Ξέρει νά βρίσκει τόν έαυτό του και νάναι καλοδιάθετος και στίς πιό δύσκολες στιγμές, έτοιμος ν' ἀντιμετωπίσει πάντα και τό χειρότερο, χωρίς ποτέ νά πάψει νά παλαίβει γιά τό καλύτερο. Γιά τόν κομμουνιστή δέ θά πρέπει νά υπάρχει «αύτό μοῦρθε ξαφνικά, δέν τό περίμενα» και μέσα στή διαπίστωση αυτή νά χάνει τά νερά του και νά πελαγώνει.

Τό μέλος και τό στέλεχός, μας προσέχουν πολύ τήν ψυχική τους ἀγωγή. Μέσα στή ζώη, στήν πάλη, μέσα στήν δργάνωσή τους καλλιεργούν και ἐπισωρεύουν ὅλες ἐκείνες τίς ψυχικές ίδιότητες πού τούς ἐπιτρέπουν νά θέτουν στή διάθεση τοῦ κόμματος μιά ἄρτια ψυχικά ἀνθρώπινη μονάδα, ίκανή ν' ἀντέξει και ν' ἀντεπεξέλθει νικηφόρα στίς μικρές και μεγάλες μπόρες και δοκιμασίες τοῦ ταξικοῦ ἀγώνα.

Σάν γέννημα τή ἐποχῆς, τής κοινωνίας, τής τάξης του δέ κομμουνιστής δέ μπορεῖ, ἀπό μιά δρισμένη πλευρά, παρά νά ἐκφράζει σάν ψυχοσύνθεση και τίς ἀντινομίες και ἀντιθέσεις, πού αὐτές συγκεντρώνουν. Δέν μπορεῖ νά μήν ἀγαπᾶ και νά μή μισεῖ ταυτόχρονα. Νά μήν είναι και καλός και σκληρός και πολύπλευρος και μονοκόμματος. «Ολα δύναται τά διέπει μιά ἀνώτερη κομματική σκοπιμότητα, ή ἐξυπηρέτηση τοῦ λαοῦ, τό συμφέρον τοῦ κομμουνισμοῦ. Αύτοῦ μέσα βρίσκουν τή λύση και τή «συναρμολόγησή» τους οι «ἀντιθέσεις» πού συγκεντρώνει και φέρνει μαζί του.

Ο κομμουνιστής σάν χαρακτήρας

Βασικά, φυσικά, δέν ξεχωρίζονται οί ψυχικές ίδιότητες ἀπό τά προσόντα πού συγκροτοῦν τόν ἀτομικό χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου. «Ομως δταν ἐμεῖς οί ἔλληνες μιλάμε γιά χαρακτήρα, ἐννοοῦμε κάτι κάπως ξεχωριστό, ίδιαίτερο, πιό ἀτομικό μά και πιό δικό μας, λαϊκό, ἔθνικό. Μ' αὐτή τήν ἐννοια δέ κομμουνιστής είναι χαρακτήρας. Δίπλα δηλαδή, στήν κομμουνιστική - κομματική και λαϊκή

- ἀγωνιστική ἀτομικότητά του συγκεντρώνει στό πρόσωπό του και τά καλύτερα, τά πιό εύγενικά ἔθνικολαϊκά προσόντα και προτερήματα, πού χαρακτηρίζουν τόν ἔλληνα, τό ρωμιό.

Λογουχάρη, δέ κομμουνιστής ἔχει λόγο γερό και σταθερό, πού τόν κάνουν σεβαστό και ὑπολογίσιμο. 'Ο λόγος πού δίνει δέ κομμουνιστής είναι λόγος πού ξεκινά πάντα ἀπό τό συμφέρον τοῦ ἀγώνα και τοῦ κόμματος.

'Ο κομμουνιστής ἔχει κομματικό και λαϊκό φιλότιμο, τόν χαρακτηρίζει, δηλαδή, ή πιό εύγενικά φιλοδόξια πάντα πρώτος και καλύτερος στήν ἐξυπηρέτηση τοῦ λαοῦ, στήν κομματική δουλιά και ἀπόδοση.

'Ο κομμουνιστής ἔχει εὐθύνητα και συνέπεια. Δέν υποχωρεῖ ἀπό τό σωστό δρόμο πού χάραξε και τόν ἀκολουθεῖ μέ συνέπεια μέχρι ἐξάντληση, ώστου φτάσει τό τέρμα πού ἔβαλε, μικρό εἴτε μεγάλο, μερικό εἴτε γενικό. Στή συνέπειά του αὐτή συγκεντρώνει ὑπομονή και ἐπιμονή ἀτράνταχτη, ἐμμονή και πεῖσμα ἀκόμα, δταν αὐτό χρειάζεται, πεῖσμα θετικό και γόνιμο και ὅχι στείρα χοντροκεφαλιά.

'Ο κομμουνιστής ἔχει τιμιότητα, ἐντιμότητα, ἐνιδιοτέλεια και ἀκεραιότητα. Κάνει τή δουλιά και τό καθῆκον του ἀπό συνείδηση και ἐσωτερική ἀνάγκη. 'Η καυχησιολογία και ή ἐπίδειξη, τοῦ είναι ἀπόλυτα ξένα πράγματα. Σιωπηλός και μετριόφρονας συγκεντρώνει ἀκόμα τόν πατροπαράδοτο ἔλληνικό λαϊκό ἵπποτισμό, τή λαϊκή αὐγένεια πού τόσο πλούσια ἐκδηλώνεται στήν ἔλληνική φιλοξενία.

'Ο κομμουνιστής είναι εἰλικρινής, ὅχι δύνως και εύκολόπιστος. "Οταν ἔχει ἀπένταντί του μιά ἐντιμή διάθεση, δέν ἔχει κανένα λόγο νά μήν είναι και αὐτός εἰλικρινής.

Νά μερικές ἀπό τίς καλύτερες πλευρές τοῦ λαϊκοῦ μας χαρακτήρα. 'Ο κομμουνιστής καλλιεργεῖ και ἀναπτύσσει τίς πλευρές αὐτές. Συγκροτοῦν τή ρωμέικη ἔλληνική πλευρά τοῦ ἔλληνα λαϊκοῦ ἀγωνιστῆ, τοῦ διατηροῦν τό

ντόπιο έθνικό χρώμα στήν άτομική συγκρότησή του, πού
άποτελεῖ μιά ένιαία δραγανική σύνθεση μέ τή διεθνιστική
του πλευρά, πού τόν κάνει άπόλυτα ξένο πρός κάθε τυφλό¹
έθνικισμό καί φυλετικό έγωισμό.² Ο λαϊκός άγωνιστής δέν
κάνει διάκριση άνάμεσα σέ ράτσες, τοποθετεῖ τόν έαυτό³
του ίσότιμο καί ίσάξιο άνάμεσα στούς άλλους πού άγωνί-
ζονται καί αὐτοί γιά τό καλό τού λαοῦ των, μά θέλει μέ τά
έργα του νά είναι πρώτος καί καλύτερος.

Οι πνευματικοί δρίζοντες τοῦ κομμουνιστῆ

Απ' αὐτή τήν κοινωνική άποστολή του οί πνευματι-
κοί δρίζοντες τοῦ κομμουνιστῆ άγκαλιάζουν ὅλον τόν
κόσμο. Αύτό σημαίνει δτί ο κομμουνιστής στέκει στό⁴
γενικό πνευματικό-έκπολιτιστικό ὑψος τής έποχής του,
βρίσκεται γενικά στό μέσο ὑψος, στόν μέσον ὄρο, στή⁵
γενική αὐτή έξελιξη, κρατώντας πάντα τήν πρωτοπορία
στόν κοινωνικό καί πολιτικό τομέα.

Τί πάει νά πεῖ αὐτό; "Ενας κομμουνιστής καί άκομα
πιό πολύ ξνα στέλεχος τοῦ ΚΚΕ χώρια άπό τό σχολειό καί
τό Πανεπιστήμιο, δπου σά μαθητής καί φοιτητής είναι
ύποδειγμα, χώρια άπό τήν ειδικότητά του, πού πρέπει νά
τήν κατέχει καλά, νά τήν προωθεῖ καί δπου πρέπει νάναι
πρωτοπόρος καί άνακαινιστής, κατέχει καί τήν άναγκαία
έγκυκλοπαιδική μόρφωση πάνω στούς βασικούς τομεῖς
μέσα στή. παγκόσμια έκπολιτιστική, πνευματική καί
έπιστημονική κίνηση καί συγχρονίζεται άδιακόπα." Εν-
διαφέρεται γιά τήν παγκόσμια πρωτοπόρα διανόηση, τίς
κορυφές της καί τήν πνευματική παραγωγή τους. Καί πολύ⁶
περισσότερο παρακολουθεῖ τή ντόπια πνευματική κίνηση.
Ενδιαφέρεται γιά τή λογοτεχνική φιλολογία, τό θέατρο,
τή μουσική, τίς είκαστικές τέχνες καί καλλιεργεῖ καί τίς
άτομικές του κλίσεις. Τόν ένδιαφέρει καί ο κινηματογρά-
φος στήν προοδευτική του παραγωγή, τό ραδιόφωνο,
ντόπιο καί ξένο. "Ολα αὐτά μέ τό σωστό μέτρο καί πάντα

άπό τή σκοπιά τής κομματικής σκοπιμότητας. Εδῶ
ιδιαίτερη προσοχή πρέπει νά δόσουμε στίς ξένες γλώσσες.
Τά μέλη καί τά στελέχη μας πρέπει νάχουν τή φιλοδοξία,
έκτος άπό τή μητρική τους γλώσσα, τή δημοτική, πού
πρέπει νά τήν κατέχουν όπωσδήποτε, καλά, νά μάθουν
τουλάχιστο καί μιά ξένη γλώσσα. Εδῶ τήν πρώτη θέση
κατέχουν τά ρουσικά. Είναι ή πρώτη γλώσσα στή χώρα μέ
τόν πιό πρωτοπόρο κοινωνικό σχηματισμό. Στήν πνευμα-
τική παραγωγή της μπορεῖ ο κομμουνιστής καί ο κάθε
προοδευτικός άνθρωπος νά βρει ίκανοποίηση σέ ὅλους
τούς τομεῖς τής κοινωνικής, οίκονομικής, πολιτικής,
έπιστημονικής, πνευματικής καί έκπολιτιστικής ζωῆς καί
έπιδοσης. Ξέροντας κανένας ρούσικα καί παρακολουθώ-
ντας τήν πνευματική ζωή, καί παραγωγή στή Σοβιετική
"Ενωση, δσο αὐτό τοῦ είναι δυνατό, έξασφαλίζει καί τό
συγχρονισμό του πάνω στά ζητήματα πού ένδιαφέρουν καί
άπασχολούν τήν προοδευτική άνθρωπότητα.

Ολα τά πιό πάνω, τά σχετικά μέ τόν πνευματικούς
δρίζοντες τοῦ κομμουνιστῆ, άφορούν τή γενική, τήν
έγκυκλοπαιδική του κατάρτιση. "Οσο ομως καί ἀν είναι
άναγκαια καί χρήσιμα δέν άποτελούν παρά μόνο τό
δευτερεύον στόν πνευματικό έξοπλισμό πού πρέπει νάχει
τό μέλος καί τό στέλεχός μας πού γιά κύρια καί βασική
άποστολή του έχει νά διαφωτίσει νά δργανώσει καί νά
καθοδηγήσει τίς μάζες στόν άγώνα γιά τήν κοινωνική τους
άπελευθέρωση, γιά τή λαϊκή δημοκρατία, τό σοσιαλισμό,
τόν κομμουνισμό.

Γι' αὐτό καί στή θεωρητική - πολιτική συγκρότηση
τοῦ κομμουνιστῆ τήν πρώτη θέση τήν έχει ή μελέτη καί ή
δημιουργική άφομοίωση τοῦ μαρξισμοῦ - λενινισμοῦ πού
είναι ή έπιστήμη τής γνώσης τοῦ κόσμου γιά τή μεταβολή
του.

Η μαρξιστική - λενινιστική κατάρτιση τοῦ κομμουνιστῆ

Ο βασικός σκοπός πού βάζουμε στή μαρξιστική - λενινιστική θεωρητικοπολιτική δουλιά, είναι νά κάνουμε τά μέλη καί τά στελέχη μας ίκανά νά προσανατολίζονται στή ντόπια καί παγκόσμια κατάσταση, νά καταπιάνονται μέ αποτέλεσμα καί νά λύνουν δίχως σοβαρά παραστρατήματα τά προβλήματα τής όργανωσης καί καθοδήγησης τής πάλης τῶν μαζῶν γιά τό ψωμί καί τή λευτεριά τους, γιά τήν ἀπελευθέρωσή τους. Γιά νά τά βγάζει πέρα στήν ἀποστολή του αὐτή τό στέλεχός μας πρέπει νά μελετᾶ, νά σπουδάζει καί νά χωνεύει δημιουργικά τήν ἐπιστήμη μας, τή μαρξιστική λενινιστική κοινωνιολογία, τούς νόμους γιά τήν κοινωνική ἐξέλιξη καί γιά τή λαϊκοεπαναστατική δημιουργία τής καινούργιας κοινωνίας, γιά τό ὅτι ό κομμουνισμός θά νικήσει ἀναπόφευχτα.

Νά γιατί ή μαρξιστική - λενινιστική κατάρτιση ἀποτελεῖ γιά τόν κάθε κομμουνιστή τόν ἀκρογωνιαῖο λίθο γιά ὅλη του τήν κομματική, θεωρητική καί πραχτική, συγκρότηση καί δράση του.

Τό στέλεχός μας βελτιώνει διαρκῶς τόν ἔαυτό του θεωρητικά, γιά νά βελτιώνει καί ὑψώνει ἀδιάκοπα στή στάθμη τής πραχτικῆς του ἀπόδοσης. Τό στέλεχός μας μελετᾶ τούς κλασικούς τοῦ μαρξισμοῦ - λενινισμοῦ, τούς Μαρξ - "Ἐνγκελς - Λένιν - Στάλιν, ἀντλεῖ ἀπό τήν ἀστείρευτη αὐτή πηγή καινούργιο πλοῦτο, νέα πείρα γιά τή θεωρητική του ἀνάπτυξη καί τήν πραχτική του δουλιά. Στήν ἐργασία τους αὐτή οἱ κομμουνιστές, ἀποφεύγοντας τόν ἐκδογματισμό τοῦ μαρξισμοῦ - λενινισμοῦ, δέν ἔχειν ποτέ τή βασική του ἀρχή ὅτι μαρξισμός δέν είναι δόγμα, μά καθοδήγηση γιά δράση. Αὐτό ἀπαιτεῖ ἀπό τά στελέχη μας καί ἀπό ὄλοκληρο τό κόμμα ἔναν ἀδιάκοπο θεωρητικό συγχρονισμό. 'Ο σ. Στάλιν στήν ἔκθεσή του στό δέκατο ὅγδοο Συνέδριο τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος (Μ.π.) τῆς ΕΣΣΔ,

μιλώντας γιά «μερικά ζητήματα τῆς θεωρίας» λέει καί τοῦτο δῶ:

«Μποροῦμε καί πρέπει νά ἔχουμε τήν ἀπαίτηση ἀπό τοὺς μαρξιστές - λενινιστές τοῦ καιροῦ μας νά μήν περιορίζονται στό νά ἀποστηθῆσουν ζεχωριστές γενικές θέσεις τοῦ μαρξισμοῦ, μά νά διειδύνουν στήν ούσια τοῦ μαρξισμοῦ νά μάθουν νά πάρουν ὑπόψη τους τήν πείρα ἀπό τήν εἰκοσάχρονη ὑπαρξη τοῦ σοσιαλιστικοῦ κράτους στή χώρα μας, νά μάθουν, τέλος, στηριζόμενοι στήν πείρα αὐτή καί μέ ἀφετηρία τήν ούσια τοῦ μαρξισμοῦ, νά συγκεκριμενοποιοῦν τίς ζεχωριστές γενικές θέσεις τοῦ μαρξισμοῦ, νά τίς ἀποσαφηνίζουν καί νά τίς βελτιώνουν».

Ἐτσι ό κομμουνιστής μελετώντας ζωντανά τή θεωρία μας, τήν ούσια της καί ὅχι τό γράμμα της, ὅχι μόνο ὁ ἴδιος συγχρονίζεται θεωρητικά, μά ἔχει ὑποχρέωση νά συμβάλει καί ὁ ἴδιος στό παραπέρα δούλεμα τής θεωρίας μας, συνεισφέροντας καί αὐτός ἀπό τήν πείρα του καί ἀπό τή δουλειά του στή γενική προσπάθεια.

Σπουδάζοντας τή διδασκαλία μας ἀπό τίς πηγές αὐτῶν πού τήν ἰδρυσαν καί τήν προώθησαν παραπέρα, τό στέλεχός μας, σέ συνδυασμό πάντα μέ τήν πραχτική δουλιά του, συγκεντρώνει κυρίως τήν προσοχή του σέ δύο σημεῖα: πρώτα τή διαλεχτική μας μεθοδολογία, πού είναι καί τό πιό ἐπαναστατικό καί ἀποτελεσματικό ὅπλο μας. 'Η διαλεχτική μας ὑποχρέωνει ὅλα τά φαινόμενα καί τά πράγματα στή φύση καί στήν κοινωνία, νά τά βλέπουμε στήν ἐνότητά τους, στήν κίνησή τους καί στίς ἀλλαγές τους, ποσοτικές καί ποιοτικές, δηλαδή στή γέννηση, στό μέστωμα καί στό ξεπέρασμά τους, στήν ἀλληλοσύνδεση καί στή νομοτέλειά τους, μέσα στίς ἀντιθέσεις πού περικλείνουν καί πού τά κινοῦν πρός τά μπρός. Καί δεύτερο, ξεχωριστά, σ' αὐτή τήν κίνηση πρός τά μπρός δηλαδή, συγκεντρώνει τήν προσοχή του στό καινούργιο πού κάθε φορά ή ἐξέλιξη καί οἱ ἀγῶνες φέρνουν μπροστά μας καί πού ἀπαιτεῖ, τό καινούργιο αὐτό, τήν πρωτόβουλη, μελετημένη, συγκεκριμένη ἀντιμετώπιση. Αὐτή θᾶναι

ἀποτελεσματική μόνον ὅταν σωστά συσχετίζει καὶ συνδέει τὸ καινούργιο αὐτό μὲ τὸ προηγούμενό του, μὲ τίς αἰτίες καὶ τίς δυνάμεις πού τὸ προκάλεσαν, τὸ γέννησαν, τὸ δημιούργησαν καὶ μέ τὴν παραπέρα ἐξέλιξή του.

Ἐπιδιώκοντας καὶ βελτιώνοντας (συγχρονίζοντας) τὸ γενικό θεωρητικό ἐξοπλισμό του δὲ κομμουνιστής προβληματίζεται καὶ πάνω στὰ καθημερινά ζητήματα τοῦ ἀγώνα καὶ πρίν ἀπ' ὅλα τοῦ κύκλου ὃπου αὐτός δουλεύει εἴτε πού καθοδηγεῖ. Ἐπιδιώκει καὶ θεωρητικά μὲ τὴ δικῆ του προσωπική συμβολή, νά εύθυγραμμίζει ὅσο μπορεῖ καὶ τόντομέα καὶ τόν κλάδο τό δικό του μέ τὴν ὄλη θεωρητική ἐργασία πού κάνει ὀλόκληρο τὸ κόμμα.

Ἐδῶ χρειάζεται μιά ἔγκυρη πολιτική ἐνημέρωση πάνω στή γενική γραμμή τοῦ ΚΚΕ, τίς θέσεις πού κάθε φορά προωθεῖ ίδιαίτερα, τά σημεῖα πού τονίζει, τίς συγκεκριμένες ἀποχρώσεις πού κάθε τόσο παίρνει. Χρειάζεται, δηλαδή, μιά στέρεη στρατηγική καὶ τακτική τοποθέτηση τόσο γενική, πού σχετίζεται μέ τά παγκόσμια προβλήματα καὶ τίς διεθνεῖς ἐξέλιξεις, ὅσο καὶ μερική, πού ἀφορᾶ τήν ἐσωτερική θέση καὶ κατάσταση, καθώς καὶ εἰδική, πού ἀναφέρεται στό συγκεκριμένο τομέα πού καθοδηγεῖ εἴτε ὃπου δουλεύει τό στέλεχος ἢ τό μέλος μας.

Ο κομμουνιστής σέ μιά ἀπό τίς πιό βασικές ίδιότητες του είναι πολιτικός ἡγέτης καὶ καθοδηγητής. Αὐτό σημαίνει ὅτι καθορίζει προσανατολισμό, χαράζει κατεύθυνση καὶ ὁδηγεῖ καὶ δρᾶ στήν κατεύθυνση αὐτή.

Ἡ μελέτη καὶ ἀνάλυση τῆς κατάστασης καὶ ὁ καθορισμός τῆς γραμμῆς

Βασική προϋπόθεση γιά νά χαραχτεῖ ἔνας σωστός προσανατολισμός είναι νά γίνει πρῶτα μιά σωστή μελέτη καὶ ἀνάλυση τῆς κατάστασης. Είτε γιά μιά συγκέντρωση πρόκειται, είτε γιά ἀρχαιρεσίες στό σωματεῖο, είτε γιά μιά ἀπεργία, είτε πρόκειται νά διατυπωθεῖ ἔνα σύνθημα πολιτι-

κό, εἴτε νά γίνει μιά κινητοποίηση στό ἐργοστάσιο κλπ., ἐξετάζεται πρῶτα ψηλαφητά καὶ συγκεκριμένα ἡ τοπική κατάσταση καὶ παίρνονται ὑπόψη καὶ οἱ γενικότερες συνθῆκες. Ἡ τέτια συγκεκριμένη ἀνάλυση τῆς κατάστασης θά μᾶς ἐπιτρέψει νά καθορίσουμε καὶ τήν τακτική πού θά ἀκολουθήσουμε στήν κινητοποίηση πού ἐτοιμάζουμε. Δηλαδή ἀπό πού θ' ἀρχίσουμε, ποιό δρόμο θά ἀκολουθήσουμε· καὶ δῶ ὑπάργονται οἱ μορφές ὄργάνωσης καὶ πάλης καὶ τά συνθήματα πού θά χρησιμοποιήσουμε καὶ πού θά φτάσουμε, εἴτε πού θέλουμε νά φτάσουμε.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νά διαπιστώσουμε ὅτι ἡ ἀντικειμενική κατάσταση ἐπιτρέπει, εἴτε κάνει ὥριμη μιάν κινητοποίηση. Λόγου χάρη δέν μποροῦμε ν' ἀποφασίσουμε σέ μιά συνοικία νά κινητοποιήσουμε τόν κόσμο γιά τό νερό, ὅταν ὑπάρχει νερό. "Οταν ἔχουμε μιά ὄνωση στίς τιμές γιά τά εἰδή πρώτης ἀνάγκης, εἴτε ὅταν ὁ ἐργοδότης θελήσει νά κατεβάσει τά μεροκάματα, τότε ὑπάρχει ἀντικειμενικά ὥριμη κατάσταση γιά ἀγώνα γιά ἀπεργία. "Οταν γίνει αὐτή ἡ διαπίστωση τότε προχωροῦμε καὶ ἐξετάζουμε ποιά διάταξη δυνάμεων ὑπάρχει στόν τομέα ὅπου ὁργανώνεται ἡ πάλη καὶ παίρνονται ἀνάλογα μέτρα· πῶς στέκει ἡ ἐργοστασιακή ἐπιτροπή καὶ ποιά είναι ἡ ἐπιροή της· πῶς στέκει τό σωματεῖο· ὁ ἀγώνας θά είναι μεμονωμένος εἴτε καὶ ἄλλα ἐργοστάσια, εἴτε κλάδοι, εἴτε καὶ ἄλλα λαϊκά στρώματα θά πάρουν μέρος· ποιές οἱ δυνάμεις τοῦ ἐργοδότη· τρομοκρατικές καὶ ἀπεργοσπαστικές ὄργανώσεις καὶ δυνάμεις, στάση κρατικῶν ὄργανων. Ἐδῶ χρειάζεται μιά ὅσο χωράει πιό σωστή ἐκτίμηση: οὔτε ὑπερτίμηση, οὔτε ὑποτίμηση τῆς δουλιᾶς μας καὶ τῆς δύναμης τοῦ ἀντίπαλου. Χρειάζεται νά ὑπολογίσουμε σωστά τίς ἐφεδρεῖς, ἄμεσες καὶ ἔμμεσες, πού διαθέτουμε, τή διάταξη καὶ δυνατότητα καὶ σειρά χρησιμοποίησής τους, τίς ἐφεδρεῖς τοῦ ἀντίπαλου. Παίρνονται ἀκόμα ὑπόψη καὶ οἱ «ἀστάθμητοι» ψυχολογικοί παράγοντες (λ.χ. ἄλλη είναι ἡ ψυχολογική διάθεση τῆς μάζας ὅταν σέ ἔνα διπλανό ἐργοστάσιο ἔχει κερδηθεῖ εἴτε χαθεῖ ἔνας ἀνάλογος ἀγώνας, εἴτε ἄν στό

έργοστάσιο ὅπου ἔτοιμάζεται ἡ ἀπεργία είχε τσακιστεῖ προηγούμενα μιά τρομοκρατική ἐκδήλωση τοῦ ἀντίπολου). ‘Ο συγκεκριμένος καθορισμός τοῦ συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων στή δοσμένη στιγμή, μᾶς ἐπιτρέπει νά καθορίσουμε καί τήν πορεία πού θ’ ἀκολουθήσουμε, προκήρυξη, συνέλευση, ἀπεργιακή ἐπιτροπή, ἀπεργιακό ταμεῖο καί ἀπεργιακή φρουρά, ἔντυπη διαφώτιση, ἀπεργιακές συγκεντρώσεις, μαζική αὐτοάμυνα κλπ. Στή διάρκεια τοῦ ἀγώνα χρειάζεται ζωτανή, εὐλύγιστη ἐπιτελική καθοδήγηση, ἀλλαγή συνθημάτων καί μορφῶν, ἐλιγμοί ἀνάλογα μέ τήν κατάσταση, κινητοποίηση ἐφεδρειῶν (λ.χ. οἰκογένειες ἀπεργῶν), προσθήκη αἰτημάτων (λ.χ. ὅχι ἀπόλυση ἀπεργιακῆς ἐπιτροπῆς). ‘Η βασική ἐπιδίωξη διατηρεῖται στό κέντρο. ’Αν δώμας προβάλλει καινούργια κατάσταση μπορεῖ νά προστεθεῖ στήν πορεία τῆς πάλης καί ἄλλο βασικό, αἴτημα (λ.χ. νά διωχτοῦν ἀπ’ τό ἔργοστάσιο χίτες τρομοκράτες) εἴτε τό πρῶτο σύνθημα νά μειωθεῖ (λχ, αὕξηση ὅχι πενήντα τοῖς ἑκατό, μά τριάντα τοῖς ἑκατό). Πάντως σέ ὅλη τήν προπαρασκευή καί διεξαγωγή τῆς πάλης, καθοδήγηση καί μάζα πρέπει καθαρά νά βλέπουν τό σκοπό καί τό δρόμο γιά τό σκοπό καί νά διαθέτουν γιά τό σκοπό αὐτό ὅλες τίς δυνάμεις, χρησιμοποιώντας τες ζωτανά, ἐπιτελικά. ‘Ο κομμουνιστής καθορίζοντας καθαρά τό σκοπό πού ἐπιδιώκει νά φτάσει, δέν είναι ποτέ μονοκόμματος καί ἄκαμπτος. Συνδυάζει ἀνάλογη μέ τή συγκεκριμένη στιγμή καί κατάσταση ἀκαμψία καί εὐλυγισία, ἀποφασιστικότητα καί ὑποχωρητικότητα, χτυπᾶ κατευθείαν, μά κάνει καί ἐλιγμούς.

Τά πράγματα φυσικά προβάλλουν περισσότερες δυσκολίες καί ἀξιώσεις ὅταν δέν πρόκειται μόνο γιά μιά σχετικά ἀπλή κινητοποίηση σ’ ἔνα μεμονωμένο τομέα, μά χρειάζεται νά ἀντιμετωπιστοῦν πιό σύνθετες καταστάσεις. Στίς συνθήκες πού ζοῦμε, μέ τήν ὀλόπλευρη κρίση πού δέρνει τό ἀστοτσιφλικάδικο καθεστώς, μέ τήν ξενική κατοχή, τό μοναρχοφασιστικό καί πλουτοκρατικό ζεφάντωμα, μέ τίς διεθνεῖς περιπλοκές, τά προβλήματα πού

προβάλλουν είναι πολυσύνθετα καί ἀπαιτοῦν μιά τόσο συγκεκριμένη ὁσο καί συγκεκριμένη ἀντιμετώπιση. ’Εδῶ τό στέλεχός μας πρέπει, παραμένοντας στέρεα στό ἔδαφος τῆς πραγματικότητας, νά ἔχει πάντα μιά καθολική, γενική, τοπική καί εἰδική εἰκόνα τῆς κατάστασης. Πρέπει νά μπορεῖ νά ξανοίγεται ἀγκαλιάζοντας τή γενική προοπτική καί κίνηση καί παράλληλα νά ἀντοπίζεται, νά ξεχωρίζει τό βασικό κρίκο, πού ἡ προώθησή του ἐπιτρέπει τήν κηδεμονία, τό μαστόρεμα τῶν γεγονότων, τή διοχέτευσή τους πρός τήν κατεύθυνση πού δείχνει ἡ πολιτική τοῦ κόμματος. ’Εδῶ πρέπει ὅχι μόνο νά κατευθύνουμε τίς μάζες, μά καί νά ἔχουμε στενή ζωτανή ἐπαφή μαζί τους, νά κρατοῦμε τόν παλμό τους, ν’ ἀκοῦμε, νά ξέρουμε τί θέλουν, πῶς σκέφτονται οἱ μάζες, νά διδασκόμαστε ἀπό τίς μάζες. Συγκεκριμένη, ζωτανή, ἐπιτελική, ἐπιχειρησιακή καθοδήγηση είναι ἀπαραίτητη μά καί δύσκολη δουλιά πού ἀπαιτεῖ ἀπό τό στέλεχός μας, συστηματική καί ἀτέλειωτη καθημερινή προσπάθεια, ἰδεολογική πολιτική βελτίωση καί συγχρονισμό. ’Απαιτεῖ γοργή σύλληψη καί ἀποφασιστική, εὐλύγιστη ἐκτέλεση, ἀνάπτυξη τῆς ίκανότητας γιά μαρξιστική - λενινιστική ἀνάλυση καί σύνθεση ὅλων τῶν ὑλικῶν καί ἀστάθμητων στοιχείων, ὅλων τῶν γεγονότων καί τῆς εἰδικῆς καί γενικῆς κατάστασης.

Θεωρητική ἐπίδοση καί πρακτική δουλιά στό σχολεῖο τῆς ζωῆς καί τῆς πάλης προωθοῦν ἀκατάπαυστα τό στέλεχός μας πρός τήν κατεύθυνση αὐτή. Τοῦ ἐπιτρέπουν ἐπάξια ὀλοένα καί καλύτερα ν’ ἀνταποκρίνεται πρός τά καθήκοντά του, πρός τίς ἀπαιτήσεις πού τό ΚΚΕ καί ὁ λαός μας προβάλλουν στόν κάθε πρωτοπόρο καί συνειδητό λαϊκό ἀγωνιστή.

Τό κομματικό πρόσωπο τοῦ κομμουνιστή

Στό κόμμα μας, μέσα στή μακρόχρονη καί δύσκολη ἀνάπτυξη, δουλιά καί πάλη, ἔχουν καλλιεργηθεὶ ὅρισμέ-

νες κομματικές πιά ιδιότητες, πού τό σύνολό τους συγκροτεῖ τήν καθαυτό κομματική πλευρά στήν άτομικότητα τοῦ κομμουνιστῆ. Φυσικά, ἐδῶ παίρνουμε καὶ ἀφομοιώνουμε ἐκεῖνο τό δυνατό, τό ὑποδειγματικό, τό ξεχωριστό καὶ τό ἀπαραμίλλο πού συγκεντρώνει ὁ πιό συνεπής καὶ ὁ πιό πρωτόπορος λαϊκός ἀγωνιστής στόν αἰώνα μας, ὁ μπολσεβίκος.

Ποιό εἶναι τό βασικό ἐδῶ γνώρισμα;

Τό ἀπόλυτο, τό δίχως καμιά ἐπιφύλαξη, δόσιμο στό κόμμα, ἡ ἀπόλυτη, δίχως καμιά ἐπιφύλαξη, πίστη στήν υπόθεση, στά ίδανικά πού πρεσβεύει τό κόμμα.

Τό πρῶτο προσόν πού πρέπει νά χαρακτηρίζει τό στέλεχός μας εἶναι ὅτι δημιουργεῖ γύρω του, μέσα στή δουλιά καὶ μέ βάση τήν κομματικότητα καὶ τίς ίκανότητές του, ἔναν κύκλο ἀπό καλά καὶ νέα μέλη, πού τά βοηθάει ὅσο μπορεῖ ν' ἀναπτυχθοῦν. Τά φροντίζει, τά προωθεῖ, τά βοηθάει νά ξεδιπλώσουν ὅλες τίς καλές πλευρές τους, διορθώνει φιλόστοργα, συντροφικά μά ἐπίμονα καὶ ἀνένδοτα τίς ἐλλειψεις καὶ τά ἐλαττώματά τους καὶ γιά φιλοδοξία του πρέπει νάχει νά τά κάνει καλύτερα ἀπό τόν ἕδιο. "Ενα ἀπό τά πιό ὑπεύθυνα μελήματά μας πρέπει νάναι ν' ἀνακαλύπτουμε καὶ νά ἐκκολάπτουμε νέες ἀξίες, καινούργια ταλέντα μέσα στό κόμμα μας. Τό στέλεχός μας μελετᾶ τά μέλη καὶ τούς συνεργάτες του, μελετᾶ τούς χαρακτῆρες τους καὶ τούς βοηθάει, τούς δίνει φόρα γιά νά ἀναπτυχθοῦν καὶ ν' ἀποδόσουν τ' ἀνώτατο πού μποροῦν, πού οἱ φυσικές καὶ διανοητικές δυνάμεις τους ἐπιτρέπουν. Καὶ ἔνα ἀπό τά πιό θανάσιμα ἀμαρτήματα γιά ἔνα στέλεχός μας εἶναι νά θεωρεῖ τόν ἑαυτό του ἀναντικατάστατο, γιατί ἔτσι βάζει κιολάς φραγμό στά καινούργια μέλη ν' ἀναπτυχθοῦν καὶ νά προοδεύσουν.

Η αὐτοκριτική εἶναι ἔνα ἀπό τά ὄργανικά καὶ τά πιό ὑψηλά προτερήματα τοῦ κομμουνιστῆ. Ἐδῶ θά πρέπει νά προστεθεῖ, ὅτι τό προτέρημα αὐτό εἶναι ἀπό ἐκεῖνα πού ἀποχτιοῦνται πολύ δύσκολα καὶ ἀπαιτοῦν ἔνα ἀνώτατο ἐπίπεδο κομματικότητας. Δίχως ὅμως αὐτό, δέν υπάρχει

καλό στέλεχος, καλό μέλος τοῦ ΚΚΕ. Μήν ξεχνᾶμε ποτέ αὐτό πού σχετικά μᾶς διδάσκουν οἱ μεγάλοι δάσκαλοί μας Λένιν καὶ Στάλιν:

«*Ἡ στάση ἐνός πολιτικοῦ κόμματος μπροστά στά λάθη του εἶναι ἔνα ἀπ' τά σπουδαιότερα καὶ ἀσφαλέστερα κριτήρια γιά τή σοβαρότητα τοῦ κόμματος καὶ γιά τήν ἐκπλήρωση στήν πράξη τῶν υποχρεώσεών του ἀπέναντι στήν τάξη του καὶ τίς ἐργαζόμενες μάζες. Νά ἀναγνωρίζει ἀνοιχτά τό λάθος του, νά βρίσκει τίς αἵτιες του, νά ἀναλύει τήν κατάσταση πού τό γέννησε, νά ἔχετάξει προσεχτικά τά μέσα τής διόρθωσης τοῦ λάθους, αὐτό εἶναι τό χαρακτηριστικό τοῦ σοβαροῦ κόμματος, αὐτό θά πεῖ ἐκπλήρωση τῶν υποχρεώσεών του, αὐτό θά πεῖ διαπαιδαγώγηση καὶ μόρφωση τής τάξης του καὶ ἔπειτα τής μάζας*» (Λένιν).

Καὶ πάνω σ' αὐτό ὁ σ. Στάλιν προσθέτει:

«Αὐτό θά πεῖ ὅτι, καθῆκον τῶν μπολσεβίκων δέν εἶναι νά κρύβουν τά λάθη τους, ν' ἀποφεύγουν τή συζήτηση ὅπως γίνεται συχνά σέ μᾶς, ἀλλά ν' ἀναγνωρίζουν τίμια καὶ ἀνοιχτά τά λάθη τους, νά παίρνουν τίμια καὶ ἀνοιχτά τά ἀναγκαῖα μέτρα γιά νά διορθωθοῦν αὐτά τά λάθη, νά διορθώνουν τά λάθη τους τίμια καὶ ἀνοιχτά».

Μόνο ὅταν τό στέλεχός μας μάθει νά κάνει αὐτοκριτική γιά τά λάθη του, θά ἔχει καὶ ὅλο τό κύρος νά κάνει γόνιμη καὶ ἀποδοτική κομματική κριτική γιά τά λάθη πού κάνουν οἱ συνεργάτες του.

Η αὐτοκριτική ἐπιτρέπει στό στέλεχός μας σωστά νά ἐκτιμάει καὶ νά τοποθετεῖ τόν ἑαυτό του, νά ἔχει τό γνῶθι σ' αὐτόν, νά ξέρει τί πάνω - κάτω μπορεῖ νά κάνει καὶ τί δέ μπορεῖ.

Ξεκινώντας ἀπό μιά τέτια προϋπόθεση μπορεῖ παραπέρα πιό σωστά νά ἐκτιμᾶ καὶ ν' ἀξιοποιεῖ τούς συνεργάτες του.

Τόν κομμουνιστή ποτέ δέν τόν χαρακτηρίζει ἡ

αύτοϊκανοποίηση καί ή ἐπανάπαινση καί πολύ περισσότερο ποτέ δέ νομίζει ὅτι ἔφτασε πιά τό ἀνώτατο ὅριο καί παραπέρα δέν ἔχει νά μάθει τίποτε. "Ἐνα τέτιο πράγμα θά σήμαινε ὅτι ὁ κομμουνιστής αὐτός σταμάτησε πιά καί δέ μπορεῖ νά προχωρήσει, νά συμβαδίσει μέ τή ζωή πού προχωρεῖ ἀκατάπαινστα. Τό μέλος σωστά ἐκτιμᾶ τήν κάθε πρόοδο καί ἐπιτυχία στή δουλιά, βλέπει ὅμως ταυτόχρονα καί τίς ἀδύνατες πλευρές καί τίς ἐλλείψεις πού παρουσιάζει γιά νά τίς διορθώσει καί τήν κάθε ἐπιτυχία τήν κάνει ἀφετηρία γιά μεγαλύτερη ἀκόμα πρόοδο καί ἀνάπτυξη τής δουλιᾶς, γιά ἀκόμα πιό μεγάλες ἐπιτυχίες.

Τό στέλεχος ἀποφεύγει καί πολεμᾶ τό δογματισμό, τό δασκαλισμό, μέ τήν κακή φήμη πού ἔχει, τά καλούπια, τά σχήματα στή δουλιά του καί στό θεωρητικό ἔξοπλισμό του. "Ἡ θεωρία του είναι καθοδήγηση γιά δράση στά ζωντανά συγκεκριμένα προβλήματα πού κάθε μέρος ἀντιμετωπίζει καί πρέπει νά λύσει. Ξέρει πώς οί καταστάσεις ποτέ δέν ἐπαναλαμβάνονται ἀτόφιες, ὅτι κάθε φορά ὑπάρχει καί κάτι τό καινούργιο. Αὐτό σημαίνει ὅτι ή παλιά διαπίστωση καί θέση δέ μπορεῖ ν' ἀνταποκρίνεται σ' ὅλη τή γραμμή καί στήν καινούργια κατάσταση. Γι' αὐτό ἔξοπλισμένος μέ τήν πείρα, τήν καθοδήγηση πού ή πείρα αὐτή τοῦ δίνει ἀπό πρίν, βλέπει ταυτόχρονα καί τό καινούργιο στοιχεῖο, τό καινούργιο πρόβλημα γιά νά τό μελετήσει καί νά τό λύσει. Ζωντανά μέ βάση τά νέα δοσμένα. "Ἐτσι συμβάλλει καί αὐτός στήν ἐπεξεργασία τής γραμμῆς, στόν πλουτισμό τής κομματικῆς πείρας καί δουλιᾶς.

Αὐτοϊκανοποίηση, δογματισμός ἀπό τή μιά καί αὐταρχικότητα, γραφειοκρατία ἀπό τήν ἄλλη, φέρνουν στήν κατάσταση ἐκείνη, πού κρατάει τό στέλεχός μας μακριά ἀπό τή ζωντανή πραγματικότητα, ἀποσπασμένο ἀπό τή ζωή καί τή μάζα τοῦ κόμματος, ἀπό τή μάζα τοῦ λαοῦ. Αὐτό κάνει τό στέλεχος καί τόν καθοδηγητή ἀνίκανο ν' ἀνταποκριθεῖ στή δουλιά του, στόν κομματικό προορισμό πράγμα πού γίνεται πηγή γιά σοβαρά λάθη καί μεγάλους

κινδύνους τόσο γιά τίς μεμονωμένες δργανώσεις, δσο καί γιά ὅλόκληρο τό κόμμα. "Ἡ ἀπόσπαση τοῦ στελέχους καί τής καθοδήγησης ἀπό τή μάζα τῶν μελῶν, ἀπό τή βάση, ἀπό τά ζωντανά προβλήματα καί ἀπό τό λαό, ἀποτελεῖ τό πιό θανάσιμο δργανωτικό σφάλμα καί τή μεγαλύτερη ἀδυναμία, πού πρέπει νά καταπολεμᾶμε μέ ὅλη τήν κομματική συνέπεια, ὡς τό τέλος.

Στό μέλος καί στό στέλεχός μας είναι στό μεγαλύτερο βαθμό ἀναπτυγμένο τό συνοίσθημα τής κομματικῆς πειθαρχίας καί εύθυνης καί τό συνδεμένο μ' αὐτά συναίσθημα τής κομματικῆς εύθιξίας. Γιά τόν κομμουνιστή δέ χωράει συζήτηση γιά τήν κομματική πειθαρχία, πού στηρίζεται στή συνειδητή ἐθελοντική προσήλωση καί πίστη στό καταστατικό καί τό πρόγραμμα τοῦ ΚΚΕ. "Οπως δέ χωράει καί συζήτηση ὅτι φέρνει ἀκέραια καί προσωπικά τήν εύθυνη γιά τόν τομέα καί τή δουλιά πού ἀναλαμβάνει, κατευθύνει καί ἐκτελεῖ. Στό κόμμα μας ή εύθυνη είναι πρῶτα ἀπ' ὅλα ἀτομική. Καί κομματική εύθιξία γιά μᾶς δέ μπορεῖ νά σημαίνει τίποτ' ἄλλο ἀπό τό ὅτι ὁ κομμουνιστής ἐκτελεῖ μέ ὅλη τή συνέπεια τήν κομματική του δουλιά καί είναι στό ἔπακρο εύθικτος γιά κάθε περίπτωση, πού δίνει λαβή γιά κριτική, γιατί παρουσίασε παραλείψεις εἴτε καί ἀνεπάρκεια στή δουλιά του αὐτή. Καί ὅπως γιά τό πρόσωπό του, ἔτσι καί γιά τήν δργάνωση καί ὅλόκληρο τό κόμμα του, είναι κομματικά εύθικτος ὁ κομμουνιστής, εύθικτος μέ τήν πιό εὐγενική σημασία τής λέξης.

Τό μέλος τοῦ ΚΚΕ ἀποφεύγει καί πολεμάει ἀμείλιχτα τή δουλικότητα καί τήν κολακεία μέσα στό κόμμα σάν κάτι, πού δέν ἐναρμονίζεται μέ τήν ἰδιότητα τοῦ κομμουνιστή. Τό μέλος μας καλλιεργεῖ καί ἀναπτύσσει τήν πρωτοβουλία τής ἀτομικότητάς του, τήν ἀνεξαρτησία τής προσωπικῆς του γνώμης, ξέρει νά λέει καθαρά τή γνώμη του καί τίς ἀντιρήσεις του καί πρός τά κάτω καί πρός τά πάνω, πάντοτε μέσα στά πλαίσια τοῦ κομματικοῦ συμφέροντος καί μέ βάση ὅτι ὅταν πιά συζητηθεῖ τό ζήτημα καί

παρθεῖ ἡ ἀπόφαση, σταματᾶν οἱ συζητήσεις καὶ οἱ ἀντιρήσεις, καὶ δλόκληρη ἡ ὁργάνωση ρίχνεται στή δουλιά γιά νά πραγματοποιηθεῖ ἡ ἀπόφαση πού πάρθηκε. Τό μέλος τοῦ ΚΚΕ δέν κάνει δίχως ἀρχές συμβιβασμούς, οὔτε καὶ προσωπικά χατήρια στήν κομματική του δουλιά καὶ πάνω σέ κομματικά ζητήματα. Ἀντίθετα, ἀποκρούει καὶ πολεμᾶ τέτιες ἐκδηλώσεις μέσα στό κόμμα καὶ στή δουλιά του. Τό μέλος μας ἔχει δικαιώμα καὶ ὑποχρέωση, ὅταν νομίζει ὅτι ὑπάρχει λόγος σχετικός μέ τή δουλιά του στό κόμμα εἴτε μέ τήν κατάσταση στήν ὁργάνωσή του καὶ σέ δλόκληρο τό κόμμα, ν' ἀπευθύνεται στά ἀντίστοιχα κομματικά ὄργανα γιά νά λύσει τά ζητήματα πού τόν ἀπασχολοῦν.

Ο κομμουνιστής προσέχει καὶ ἀναπτύσσει σάν μιά ἀπό τίς πιό βασικές καὶ ἀπαραίτητες κομματικές ἴδιοτητες τήν ἐπαγρύπνηση, τήν ἀκούραστη καὶ ἀμείωτη προφύλαξη τῆς ὁργάνωσής του καὶ τοῦ κόμματος σά σύνολο, ἀπό κάθε ἐπιβουλή, ἀπό κάθε διαβρωτική προσπάθεια, ἀπό κάθε χτύπημα πού ὁ ταξικός ἐχθρός, τά ὄργανα καὶ οἱ πράχτορές του, ἀπό τά δξω καὶ ἀπό τά μέσα καταφέρνουν ἐνάντια στό κόμμα. Μόνον ὅποιος δέν καταλαβαίνει τήν ιστορική ἀποστολή τοῦ ΚΚΕ καὶ τή σκληρότητα καὶ ὑπουλότητα πού χρησιμοποιοῦν οἱ ἐχθροί του, ντόπιοι καὶ ξένοι — πού στό ΚΚΕ βρίσκουν τό μόναδικό σέ συνέπεια, δλοκληρωτικό κάι ὥς τό τέλος ἀντίπαλο, πού δέν κάνει κανένα συμβιβασμό ἀρχῆς — μονάχα αὐτός μπορεῖ νά παραγνωρίζει καὶ νά ὑποτιμᾶ τήν πρωταρχική σημασία πού ἔχει, ιδιαίτερα σήμερα, ἡ κομματική ἐπαγρύπνηση. Τό μέλος τοῦ ΚΚΕ ἔχει πρωταρχική ὑποχρέωση νά ὑπερασπίζεται καὶ νά προφυλάσσει τό κόμμα παντοῦ καὶ πάντοτε. Ἡ προδοσία τιμωρεῖται μέσα στό κόμμα.

Τό μέλος μας καλλιεργεῖ τό συντροφικό κομματικό ἥθος. Είναι κομματικά καὶ ἡθικά ἀπρόσβλητο.

Ο κομμουνιστής στό δόσιμό του στό κόμμα καὶ στήν ὑπόθεση γιά τήν ἀπελευθέρωση τοῦ λαοῦ, δέ λογαριάζει κόπους καὶ θυσίες καὶ φτάνει ὅταν χρειάζεται ὥς τήν

αὐτοθυσία. Ὁ συνειδητός καὶ ψύχραιμος ἡρωισμός, ποι ἀπορρέει ἀπό τόν ὑψηλό ἵδεαλισμό πού ἐμψυχώνει τόν κομμουνιστή στή δράση του, ἀποτελεῖ βασικό, συστατικό γιά ἔναν κομμουνιστή, κομμάτι.

Σ' αὐτά μποροῦμε νά συνοψίσουμε τά βασικά γνωρίσματα πού συγκροτοῦν τό κομματικό πρόσωπο τοῦ κομμουνιστή. Καθένας ἀπό μᾶς ἔχει ὑποχρέωση νά φροντίζει καὶ νά ἐπιμένει νά συγκεντρώσει αὐτά τά βασικά γνωρίσματα.

Ο κομμουνιστής στήν κομματική δουλειά του

Χωρίς νά καταντᾶ σχολαστικό τό στέλεχός μας, προσπαθεῖ νά ὁργανώνει τή δουλειά, νά ἔχει ἔνα καθημερινό πρόγραμμα δουλιᾶς ὅπου μπορεῖ νά κατανέμει μέ σκοπιμότητα τόν ύλικό χρόνο πού διαθέτει. Φυσικά, ἐδῶ δέν πρόκειται γιά γραφειοκρατικό καταμερισμό πού «προβλέπει» γιά κάθε διαθέσιμο λεφτό, γιά κάθε βῆμα καὶ γιά κάθε ἐνέργεια. «Ἐνα τέτοιο πράγμα περισσότερο θά ἔβλαφτε παρά θά ὠφελοῦσε. Πρόκειται γιά μέσο, πού ἀφήνοντας κάθε φορά τήν ἐλευθερία τῆς ἀλλαγῆς ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες πού προβάλλουν, ἐπιτρέπει νά προκαθορίζεις καὶ νά ταξινομεῖς χρονικά τίς δουλιές πού ἔχεις νά κάνεις ἔτσι, πού νά μπορεῖς νά τίς ἀποτελειώνεις. Καί τό σπουδαιότερο, ἔνα τέτοιο πρόγραμμα δουλιᾶς πρέπει ἀπαραίτητα νά προβλέπει καὶ γιά τίς ὁρισμένες ἐκεῖνες κάθε μέρα ὧρες, πού τό στέλεχός μας χρειάζεται γιά νά διαβάζει, μελετᾷ καὶ γράφει. Γιατί, πρέπει αὐτό ἐδῶ νά ξανατονιστεῖ, τό μέλος μας κάνει μόνο τή μισή δουλειά, ὅσο γόνιμη καὶ ἄν ὑποτεθεῖ πώς είναι, ὅταν τήν πείρα καὶ τ' ἀποτελέσματα τῆς δουλιᾶς του δέν τά συγκεντρώνει καὶ δέν τά μελετᾷ, δέν τά ἐπεξεργάζεται καὶ δέν τά γράφει, θέτοντάς τα στή διάθεση τοῦ κομματικοῦ τύπου, γιά νά γίνει ἔτσι καὶ ἡ πείρα του, πείρα γιά ὀλόκληρο τό κόμμα.

Είναι καὶ αὐτή μιά πλευρά ἀπό τή δουλειά μας, πού ὡς τά σήμερα δέν τήν προσέξαμε, τήν παραμελήσαμε, πράγμα πού ἔχει σάν ἀποτέλεσμα νά μᾶς χαρακτηρίζει πολὺς ἐμπειρισμός καὶ πραχτικισμός, νά χάνουμε πολλές δυνάμεις σέ δοκιμές καὶ ἀναζητήσεις, ἐνῷ μιά γενίκευση καὶ ἔνα ξάπλωμα τῆς κομματικῆς πείρας, θάφερνε σ' ἔνα συντονισμό καὶ σέ μιά ὀλοκλήρωση τῆς πείρας καὶ τῶν διδαγμάτων πού τώρα τίς περισσότερες φορές χάνονται, γιατί ὅλη ἡ δουλιά μένει ἀσύνδετη κι ἀσυναρμολόγητη καὶ ἔξαντλεῖται σέ χωριστές, ἀτομικές καὶ κατά συνέπεια ἀτελεῖς προσπάθειες καὶ ἐπιτεύξεις.

Στήν προφορική καθοδηγητική του δουλιά, τό στέλεχός μας, πρέπει νά προσέχει πολύ. Πολλοί καλοί σύντροφοι, ἐπειδή δέν τούς κάναμε προσεχτικούς πάνω σέ ὁρισμένα ἀπλά πράγματα ἀποστηθίζουν συχνά ἀσυνάρτητα τή φρασεολογία μας, χρησιμοποιοῦν ἐκεῖ πού δέν ἔχουν θέση φράσεις καὶ ἀποσπάσματα ἀπό βιβλία, γίνονται ἔτσι ἀκατανόητοι καὶ ἀντί νά ωφελήσουν, βλάφτουν καὶ ἡ ζημιά πού κάνουν είναι διπλή. Στόν προφορικό του λόγο καὶ κυρίως σέ συνεδριάσεις καὶ συνεργασίες τό στέλεχός μας είναι ἀπλό, καθαρό, κατανοητό καὶ συγκεκριμένο. Ἀναλύει, ἔξηγει καὶ πείθει. Καὶ ὅταν τελειώσει ἡ ἀνάλυση καὶ ἔξήγηση, τότε ἔρχεται ἡ δουλιά, ἡ δράση. Καὶ ὅπως στά λόγια του ἔτσι καὶ στά ἔργα του ὁ κομμουνιστής είναι καθαρός, συγκεκριμένος, γοργός καὶ ἀποφασιστικός. Δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει γιά ἔναν κομμουνιστή ἀπόσταση καὶ διάσταση ἀνάμεσα στά λόγια καὶ στά ἔργα.

Ἐνας εἰδικός τομέας

"Ας περάσουμε τώρα σέ ἔνα θέμα, πού, στήν πρώτη ματιά, δέν φαίνεται νάχει καὶ μεγάλη σχέση μέ τά ζητήματά μας. Πρόκειται γιά τή στρατιωτική κατάρτιση πού πρέπει νάχει ὁ κομμουνιστής. Πιό σωστά ἀκόμα θά

πρέπει νά ποῦμε στρατιωτικοπολεμική κατάρτιση. Οἱ λαϊκοί καὶ ταξικοί ἀγῶνες ἔχουν καὶ τή στρατιωτικοπολεμική τους πλευρά. Καὶ αὐτό καθαρά καὶ ἔντονα φάνηκε τόσο στή διάρκεια τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ πολέμου, ὅσο καὶ στό Δεκέμβρη. Είναι ἀκόμα ὀλοφάνερο ὅτι πολλά λάθη καὶ στραπάτσα θά τ' ἀποφεύγαμε, ἃν τά στελέχη καὶ τά μέλη μας—ἐκτός ἀπ' τούς εἰδικούς στρατιωτικούς—είχαν καὶ μιά ὁρισμένη καὶ ἀπαραίτητη στρατιωτική κατάρτιση, πού τόσο χρειαζότανε στίς συνθῆκες ἐκεῖνες. Πολύ περισσότερο, πού ἡ εἰδική στρατιωτική κατάρτιση (ἐννοῶ τή σχολική ἐπαγγελματική, τήν καθιερωμένη στό στρατό μας), δέ μποροῦσε μέσα στήν καινούργια κατάσταση νά καλύψει πέρα γιά πέρα, πραχτικά καὶ θεωρητικά τίς ἀνάγκες πού πρόβαλε καὶ τούς χειρισμούς πού ἐπέβαλε ὁ ἀνταρτοπόλεμος τόσο στήν ὑπαίθρο, στό βουνό, ὅσο καὶ στίς πόλεις. Σήμερα ἔχουμε μιά πείρα, ντόπια καὶ ζένη, ἔχουμε κάτι ἀκόμα πιό πολύτιμο, τίς παραδόσεις καὶ τή δημιουργία τοῦ ΕΛΑΣ, κεφάλαιο ἀνεκτίμητο γιά τό λαό μας καὶ τήν πολιτική του πρωτοπορία. Οἱ κομμουνιστές, στήν πρώτη γραμμή οἱ ἐλασίτες κομμουνιστές, μά καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι, οἱ κομμουνιστές περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλον, συνεχίζουν τίς ἔνδοξες παραδόσεις τοῦ ΕΛΑΣ, ἀφομοώνουν τήν πείρα του, μελέτοῦν τίς θετικές καὶ ἀρνητικές πλευρές του, βαφτίζονται στόν ἡρωισμό καὶ τήν αὐτοθυσία του καὶ κρατᾶν καὶ πρωθοῦν ζωντανά τήν παράδοση, τούς θρύλους καὶ τήν ἐποποιία του.

'Εδω χρειάζεται πραχτική καὶ θεωρητική δουλιά καὶ κατεργασία. Καὶ ὅπως στούς ταξικούς πολιτικούς ἀγῶνες, ἔτσι καὶ στόν τομέα μας αὐτόν πού ἀποτελεῖ συνέχιση καὶ προέκταση τής πολιτικῆς πάλης, βασική σημασία ἔχει ἡ μελέτη τοῦ ἔχθροῦ, ἡ σωστή τοποθέτηση καὶ ἐκτίμησή του, ἡ σωστή ἀνάλυση στό συσχετισμό τῶν δυνάμεων. Τό ἵδιο πρωταρχική, ἀποφασιστική σημασία ἔχει ἐδῶ ἡ σωστή ὀργάνωση καὶ χρησιμοποίηση τῶν ἐφεδρειῶν μας, ἀμεσων καὶ ἔμμεσων. Χωρίς ἐφεδρεῖες καὶ δίχως τή σωστή ἐκτίμηση, τοποθέτηση καὶ χρησιμοποίησή τους μποροῦμε

νά πούμε άπό τά πρίν δτι τό παιχνίδι μπορεῖ νά θεωρεῖται σχεδόν χαμένο.

Έτσι, μέ λίγα και γενικά λόγια, πρέπει νά βλέπουμε τόν είδικό αύτό τομέα τής δουλιάς μας. Μέσα στίς συνθήκες πού διαμορφώθηκαν και διαμορφώνονται στή χώρα μας, υστερα άπό τό Δεκέμβρη, μέ τή μοναρχοφασιστική άναβιώση και τή δεύτερη, τήν άγγλική κατοχή, στόν τομέα τόν είδικό πού μᾶς άπασχολεῖ ή Μαζική λαϊκή αύτοάμυνα, όπου ό κάθε κομμουνιστής πρέπει νάχει τή θέση του, συγκεντρώνει όλόκληρη τήν προσοχή μας γιά τήν οργάνωση και τό ξάπλωμά της. Είναι ένα άποφασιστικό στίς σημερινές συνθήκες σπλο γιά νά ύπερασπίσει ό λαός τή ζωή, τήν τιμή, τήν περιουσία, τή λευτερία, τή δημοκρατία και τήν άνεξαρτησία του. Πρωτοπόρος και ύποδειγματικός όργανωτής, άγωνιστής στή Μαζική λαϊκή αύτοάμυνα πρέπει νάναι σήμερα ό κάθε κομμουνιστής, μέλος και στέλεχος τοῦ ΚΚΕ.

Προβάλλουμε άπραγματοποίητες άξιώσεις;

Αύτά είναι μερικά άπό τά βασικά συμπεράσματα πού βγάζουμε άπό τήν ίστορία τοῦ ΚΚΕ, όπως έπισης και οι κύριες και βασικές άξιώσεις, πού ή άποστολή τοῦ ΚΚΕ προβάλλει σ' δλους έκείνους πού θέλουν νάναι άξια μέλη του, άφοσιωμένοι άγωνιστές τοῦ λαοῦ στήν πάλη γιά τήν άπελευθέρωσή του.

Μπαίνει τώρα ξανά τό έρωτημα πού μπήκε και στήν άρχη: Μήπως προβάλλοντας τέτιους «օρους» και βάζονας τέτιες προϋποθέσεις, κυνηγάμε τό άνεφιχτο, έπιδιώκουμε τό τέλειο, τό άπόλυτο και κατά συνέπεια τό άπραγματοποίητο;

Δέν ύπάρχει καμιά άμφιβολία δτι ό κομμουνιστής, τό μέλος τοῦ ΚΚΕ, άπ' αύτή τήν κοινωνική-ίστορική άποστολή του τήν πιό ύψηλή και τήν πιό δύσκολη πού γνώρισε μέχρι σήμερα ή άνθρωπότητα, πρέπει νά συγκεν-

τρώνει στό πρόσωπό του προσόντα και ίκανότητες πού θά τόν κάνουν ίκανό νά τά βγάλει παλικαρίσια πέρα. Παράλληλα δέν πρέπει νά ξεχνάμε δτι καιί έμεις σάν άνθρωποι «γεννιόμαστε» μέ τίς έλλειψεις και τίς άμαρτίες τής άστοτσιφιλικάδικης κοινωνίας. «Ωστε δέν πρόκειται έδω νά έπιδιώκουμε τό τέλειο και τό άπόλυτο. Άποφασιστική, έδω σημασία έχει τό μέλος και τό στέλεχος, δλοι μας, νιώθοντας όλοκληρωμένα τήν άποστολή μας, νά τείνουμε άκαταπαυτα, βήμα πρός βήμα και μέρα μέ τή μέρα, νά γινόμαστε και καλύτεροι, άνωτεροι, νά βελτιωνόμαστε θεωρητικά, νά γινόμαστε όλοένα πιό ίκανοί και άποδοτικοί στήν πράξη. Ο κομμουνιστής πού άκουραστα έπιδιώκει και πετυχαίνει κάθε μέρα και καλύτερη θεωρητική και πραχτική άπόδοση, αύτός έκπληρωνει άξια τήν άποστολή του. Έτσι συνεισφέρει και αύτός στήν κομματική είσφορά και πρόοδο. Μήν ξεχνάμε πώς όσο καλύτεροι γινόμαστε έμεις, τόσο πιό άξιο σηκώνεται τό ΚΚΕ.

Μόνο πάνω σ' αύτή τή βάση μπαίνει σωστά και τό ζήτημα γιά τή φιλοδοξία μέσα στό κόμμα. Στό ΚΚΕ δέν έχει θέση ή έγωστική, ή άρρωστιάρικη άντικομματική φιλοδοξία. Άντιθετα μέσα στό ΚΚΕ, έπιτρέπεται κάθε φιλοδοξία πού ξεκινά άπό ύγιεις κομματικές προϋποθέσεις και πού άνυψωνει και τό άτομο και τό κόμμα. Και ύγιης φιλοδοξία είναι έκείνη, πού γιά σκοπό βάζει νά γινόμαστε κάθε μέρα καλύτεροι, άξιο παράδειγμα γιά μίμηση, χωρίς στόμφο και έπιδειξη, δίχως πληθωρικές και θορυβώδικες έκδηλώσεις, μέ μετριοφροσύνη και σεμνότητα. Πάνω σέ μιά τέτοια φιλοδοξία μπορεῖ νά στηρίζεται ή κομματική σταδιοδρομία και άνοδος.

Αύτά τά διδάγματα και πορίσματα μποροῦμε νά βγάλουμε άπό τήν ίστορία τοῦ κόμματός μας. Ίστορία πού τή φτιάνουμε έμεις δλοι μαζί και τό κάθε στέλεχος και μέλος χωριστά.

Δέν ύπάρχει πιό δύσκολο μά και πιό τιμητικό άπό τοῦ νά είσαι μέλος τοῦ κομμουνιστικού κόμματος.

Μήν ξεχνάμε ποτέ τήν παρακαταθήκη πού μᾶς δίνει

σχετικά ό μεγάλος Στάλιν:

«Δέν ύπάρχει τίποτα άνωτερο άπό τόν τίτλο τοῦ μέλους τοῦ κόμματος, πού ίδρυτής καί καθοδηγητής του ήταν ό Λένιν. Δέ μπορεῖ ό καθένας ν' άντεξει στίς δυσκολίες καί τίς θύελες πού συνδέονται μέ τήν ιδιότητα τοῦ μέλους ἐνός τέτιου κόμματος. Παιδιά τῆς ἐργατικῆς τάξης, παιδιά τῆς άνέχειας καί τοῦ ἀγώνα, παιδιά ἀπίστευτων στερήσεων καί ἡρωικῶν προσπαθειῶν, νά τί πρέπει νά εἶναι τά μέλη τοῦ κόμματος».

